

BROEN

KATOLSK KIRKEBLAD NR. 6 - 2004

Ny nuntius:

Erkebiskop Giovanni Tonucci

s. 4

St. Olav Bokhandel:

Julehandel med mening

s. 6

Fra Kirkens skattkammer:

Krybben og nattverden

s. 8

En julefortelling:

Josef fra Nasaret

s. 10

Ekteskapsforberedende kurs:

Kjærlighet for livet!

s. 14

Liturgisk kalender:

2005

s. 15

Tid for rettferdighet!

Adventsaksjonen
2004

Adventsaksjonen 2004:

Rettferdig fordeling

s. 12

God eller dårlig katolikk?

I tillegg til de ti bud, som er felles for alle kristne, finner vi i katekismen noen kirkebud. Ett av dem er at vi skal gå i kirken på søndager. Vi skal overholde messeplikten. Plikten. En katolikk som vil ta sin tro på alvor, vil la troen få konsekvenser på både den ene og den annen måte, medregnet messeplikten. Messeplikten innebærer ikke plikten til å gå til kommunion, men til å gå til messe.

Dette skriver jeg for å trøste dem som er i en situasjon som gjør at de ikke kan overholde denne plikten, og som har dårlig samvittighet: «Er jeg en dårlig katolikk?». Jeg skriver ikke for å gi katolikker som meget vel kunne gå i messen på søndagen endel nye unnskyldninger og utflukter. Så dere som ikke går i messen selv om dere kunne fått det til, kan slutte å lese her.

Men så er det deg som bor på et lite sted f.eks i Sogn og Fjordane, som er flyttet til Norge og ikke ante hvor spredt de katolske kirkene ligger og hvor lang vei det er. Dette med messeplikten er naturligvis en praktisk umulighet, og særlig til jul oppleves dette veldig sårt. Vi vil prise Gud for at han ble menneske, og være med på takkofferet med kirken – og så går det ikke! Hva er da det nest beste? Å gå i protestantisk juleguds-

tjeneste erstatter ikke messeofferet, det blir ikke det samme. Men hvis du er trygg på at du ikke blir smittet av «det spiller ingen rolle hvilken kirke jeg går i»-misforståelsen, hvis du ikke blir utsatt for lokk og lur for å bli medlem der men du blir respektert for hva du er, nemlig katolikk, kan du gjerne be i den protestantisk kirke og la deg inspirere av Guds ord der. Du kan ikke gå til kommunion der; det strider mot vår tro, fordi det er avgjørende forskjeller mellom katolsk og luthersk nattverdssyn.

Passer det ikke, må du i alle fall sørge for å ha en bibel og en bønnebok, og lage deg en søndagsbønne-stund alene eller med andre. Du kan for eksempel lese de tekstene som gjelder på den søndagen, du kan, hvis du har internett, finne katolske prekeners på de fleste store språk. Noen av dem er gode.

Du kan også passe nøye på at din katolske menighet vet om deg og har din riktige adresse; når noen av prestene er i stand til å besøke området der du bor og feire messe, så still opp. Du går i kirken ikke fordi du vil høre et flott kor eller en preken som du forstår hvert ord av, du kommer for gudstjeneste.

Hvis dere har parabolantenne som kan ta inn TV fra store deler av verden, så

bruk litt tid på å utforske hva du kan finne av katolske programmer. Ikke nordamerikansk fundamentalistisk propaganda, selv om det glitrer og varmer. Den amerikanske kanalen EWTA (Eternal World Television Network) har mye bra, selv om messene gjerne er til dumme tider (f.eks. midt på natten i Norge). Du kan sikkert finne flere kanaler som overfører messer fra Peterskirken i Roma, sjekk det før julenatt! Da har også NRK katolsk midnattsmesse med Paven.

Pass på at du vet når det er katolske messer i de byene du besøker av og til. Det er ofte messer på hverdage også. Du finner det på internett: www.katolsk.no. Har du barn, så kontakt presten for råd og hjelp med katolsk barneoppdragelse og trosundervisning.

Før du drar på ferie til ditt katolske hjemland, sett av noen dager spesielt for din katolske sjels skyld. Forklar for dine slektninger der hvordan det er i Norge, så de forstår at du mener alvor og slik at de ikke inviterer deg på ting som gjør det umulig å få til disse dagene. Kanskje kan du til og med finne et sted, kanskje et nonnekloster, som tar imot folk til korte retretter for noen dager?

Og ha en riktig velsignet Jul!

BROEN – Katolsk kirkeblad hvori opptatt «Klippen» (Midt-Norge, 1950-78) og «Stella Maris» (Nord-Norge, 1950-68)

Utgis av:
Norsk Katolsk Bispedømme, Nr. 6, 2004
Årgang 45. ISSN 0804-9297

Oslo Katolske Bispedømme
Tlf.: 23 21 95 00
Trondheim Stift Tlf.: 73 52 77 05
Tromsø Stift Tlf.: 77 68 56 04

Adresse:
Akersveien 5, 0177 Oslo
Faks: 23 21 95 01
E-post: broen@katolsk.no
WWW: www.katolsk.no/broen

Redaktør:
Fader Claes Tande (CT)

Korrespondent Nord-Norge:
Thomas Sivertsen (TS). Tlf.: 75 56 34 81

Midt-Norge-kontakt:
Stiftskontoret Tlf.: 73 52 77 05, Faks: 73 52 87 90

Redaksjonssekretær:
Kristine Dingstad (KD)
Tlf.: 23 21 95 37

Medarbeidere:
Diakon Gunnar Wicklund-Hansen (GWH),
Per Einar Odden (PEO – i permisjon),
Heidi Haugros Dyma (HHO)
Sr. Anne Bente Hadland OP (ABH)

Trykk: JMS Mediasystem AS
Tlf.: 22 63 64 00

Opplag: 17.800

Forsidebilde:
St. Olav bokhandel selger nå
flotte julekrybber – se mer s. 6

**Broen takker
for alle gaver!**

Fra 1. januar og frem til 15. november i år har vi mottatt 223 420 kroner i gaver fra våre lesere. Tusen hjertelig takk!

St. Theresia i Hønefoss

I 1934 ønsket biskop Mangers at St. Franciskus Xaviersøstrene skulle etablere et hospital i Hønefoss samtidig med grunnleggelsen av et nytt sogn i området. Samme år kjøpte søstrene en tomt med villa sentralt i byen. Denne ble utvidet og innredet som sykehus. Tomtens andre bygninger ble innredet til kirke og prestebolig. Biskop Mangers innviet St. Theresia kirke og St. Franciskus hospital 17. november 1935. Maristene påtok seg ansvaret for sognet, som dekket deler av Buskerud og Oppland. Den første sognepresten ble polakk og maristpater Peter Bzdyl.

Maristen og nederlandereren A. Ivens tok tidlig på 1950-tallet initiativ til et nytt kirkebygg. Franciskussøstrene ga nødvendige midler, og ny kirke ble innviet av Mangers 19. juni 1955.

Franciskussøstrene var i mange år til stor nytte og berikelse for menigheten og byens befolkning for øvrig, men som mange andre steder ble sykehuset etter hvert nedlagt, og rekrutteringen til ordenen falt sterkt. De siste tre søstrene forlot Hønefoss i 1998 og flyttet til moderhuset i Bergen.

Dette var mens vietnameseren André-Marie Le Thien Vinh var sogneprest. Han overtok menigheten i 1996 etter polakken Janusz Fura, som nå er i Drammen.

Som de fleste vietnameserne i Norge er p. André-Marie båtflyktning. Som følge av kommunistenes maktovertagelse i Sør-Vietnam i 1975, ble det umulig å få presteutdannelse der. André-Marie begynte allerede som 10-åring på presteseminar. I 1979 forlot han Vietnam i en mindre båt og ble etter noen til dels dramatiske og farlige dager i Sør-Kinahavet fanget opp av et norsk skip. Via flyktningeleir i Singapore kom han til Norge i august 1979. Etter studier i Roma ble han presteviet i 1991. Jeg vet ikke om det er et nasjonal-etnisk særtrekk eller en personlig egenskap, men p. André-Marie er påfallende blottet for sentimentalitet og føleri. Karismatiske

P. André-Marie sammen med søstrene i Hønefoss, utenfor St. Theresia kirke.

bevegelser er ham fremmed – troens sannheter er for ham selvfølgelig realiteter som styrer livet hans. Han er jordnær og praktisk. Ved hans egen og gode landsmenns innsats har han spart menigheten og OKB for titusener av kroner.

Da p. André-Marie kom til St. Theresia, fikk han ansvar for 572 registrerte medlemmer over et stort geografisk område. Sognet omfatter nordre og østre Buskerud fra Hol til Hole og Ringerike med Hønefoss som tyngdepunkt, dessuten vestre Oppland med Valdres-kommuner og Søndre Land, Gran og Jevnaker. Det er vanskelig, om ikke umulig, for en prest å dekke et slikt sogn. Og i tillegg er p. André-Marie pålagt andre oppgaver utenfor St. Theresia – blant annet ukentlig messer for dominikanerinnene på Katarinahjemmet og plikter overfor den store gruppe vietnamesere i Kristiansand. Om det vil gro opp aktive katolske miljøer i sognets mindre sentrale strøk, vil derfor i første rekke måtte bero på lokale initiativ.

Et viktig tiltak ble for noen år siden initiert av katolikker og sympatisører hjemmehørende i Fagernes-området. De ønsket undervisning og messer. P. André-Marie responderte positivt og fikk med seg pensjonert lektor og teolog Erik M. Mørstad – luthersk teolog av utdannelse, men konverterte i 1974 og har skrevet boken "Min vei til Den katolske kirke". Mørstad og hustruen Sophie er kjent for mange katolikker i Sør-Norge fordi de for noen år siden reiste rundt med en kopi av Mariaskulpturen fra Hedalen kirke i Valdres. Det holdes månedlig messe i Fagernes med etterfølgende samtale om teologiske og kirkelige spørsmål. De aktive og utholdende lokale initiativtagerne arrangerer også katolsk forum, åpne foredragsaftener.

Etter at St. Franciskusøstrene forlot Hønefoss, falt en av hjørnesteinene i menighetslivet bort. Deres nydelige eiendom

– tett inntil prestebolig og kirke – ble lagt ut til salg på det åpne markedet, med høy markedsverdi. Menigheten fortvilet, full forståelse for søstrenes valg til tross. Vår fortvilelse skyldtes det definitive farvel med nonner i Hønefoss, som et salg ville bety. Heldigvis forsto biskopen dette, og OKB kjøpte eiendommen, som på sin side har vist stor velvilje overfor kjøper.

Så begynte arbeidet med å skaffe søstre til menigheten. P. André-Marie bar hovedbyrden, og kongregasjoner i flere land ble kontaktet, med negative resultater hovedsakelig pga. dårlig nyrekruttering i ulike ordener. Endelig lyktes vi i Vietnam. Søstrene av det hellige kors var villig til å sende fire nye nonner, se nærmere Broen nr. 2-2004. Den 5. desember 2003 landet de på Gardermoen. De hadde aldri vært i fly før, opplevd kuldegrader eller snø. Det ble et kombinert klima- og kultursjokk. Men de fant seg til rette. De flyttet inn i søsterboligen, som p. André-Marie og nevenyttige vietnamesiske venner hadde pusset opp og fornyet.

Søstrene er intelligente, lærevillige og med et sjeldent pågangsmot. De snakker nå til dels godt norsk og forstår mye. I sommer fikk de hagen til å blomstre, de klipper plen og går løs på alle praktiske oppgaver. I menighetslivet er de i ferd med å bli aktive deltagere, de har gitt menighetslivet en ny åndelig dimensjon. I 2004 har både generalpriorinnen for moderordenen i Vietnam og overhodet for de vietnamesiske biskoper besøkt dem. En stor ære! Begge uttrykte tilfredshet med hva de så, og vi kan nå regne med å beholde søstrene i mange år. Etter hvert vil noen av dem gå ut i sivile yrker og skaffe inntekter til klosteret. Inntil videre er vi avhengige av generøse givere.

Det er – som i andre katolske menigheter i Norge – et broket mangfold av nasjonaliteter blant medlemmene. I høymessen

forts. side 9 ->

Ny ambassadør på vei til Norden

Han gruer seg til de mørke vintrene, Pavestolens nye ambassadør i Norden, erkebiskop Giovanni Tonucci.

Vi møter ham i Kenya, hvor han har vært ambassadør i åtte og et halvt år.

- Det er planen min å komme til Stockholm før jul. Så håper jeg å presentere mine akkreditiver til kong Carl Gustav i januar. Og umiddelbart etter det må jeg kontakte hoff og presidentkontorer i de andre landene, forteller Tonucci.

Som Pavestolens diplomatiske utsending – nuntius – skal han virke på to plan: Representere Den katolske kirke i statspolitiske og sosiale spørsmål og være Pavens representant overfor de lokale kirkene og biskopene.

- Siden vi snakker om ganske små menigheter – fordi Norge er et overveiende luthersk land – vil det bety å være nær katolikkene og oppmuntre dem, styrke deres tro og vise Den hellige fars nærhet der, sier erkebiskopen om den interne siden av tjenesten.

Økumeniske søsken

- Når det store flertall er konfeksjonelle lutheranere, er de brødre og søstre. Siden vi deler så mye av vår tro, vil det økumeniske søskenforhold bli en av hovedoppgavene.

Initiativet til økumenisk dialog overlater han imidlertid til Roma og den enkelte biskop.

- Men nuntiusen kan vise hvor nært Kirken i Roma står en annen kristen virkelighet, og vise sympati og forståelse for den virkeligheten. Den er kanskje ulik vår, men den er ikke

Tekst/foto: Jostein H. Sandsmark

fiendtlig, er jeg blitt fortalt. Det er veldig oppmuntrende. Når dialogen skjer på et teologisk nivå, er det ikke vanskelig; vi kan være uenige, men det dreier seg bare om en idémessig uenighet. Det er tristere når det forekommer psykologiske og historiske misforståelser. Når det beveger seg på et rasjonelt plan, er det også lettere å ha gjensidig sympati og forståelse.

Dagens mørke timer

- Ser du for deg spesielle utfordringer?

- Det fins jo all verdens utfordringer, ler ambassadøren.

- For meg personlig blir det en fysisk utfordring å flytte fra den afrikanske sommeren til den nordiske vinteren. Jeg er ikke så bekymret for kulden som for de lange nettene. Her i Afrika nyter vi lyset og alle de vakre fargene, mens det gjennom de skandinaviske vintrene visstnok er svært lite du kan gjøre. Det må jeg bli vant til, og jeg må bli i stand til å arbeide gjennom dagens mørke timer. Jeg har bare begrenset erfaring med det fra London, men inntrykket var ganske sterkt. Allikevel klarte jeg meg.

- En annen utfordring blir å reise rundt i Norden. Det er en nødvendighet. Mitt ønske er å reise så mye jeg kan. Jeg ser mitt oppdrag som ikke bare å arbeide nær biskopene, men også nær menighetene, selvfølgelig uten å blande meg inn i deres liv. Jeg kan for eksempel tenke meg å være der en dag og forrette Messe.

Vil feire messen på norsk

Tonucci er også litt bekymret over språkbarrieren.

- Men jeg er blitt fortalt at mange forstår engelsk. Så vil jeg prøve å feire messe på norsk og de andre nordiske språkene; jeg håper det ikke vil være

Pavestolens nye ambassadør i Norden, erkebiskop Giovanni Tonucci.

så vanskelig. Men jeg tviler på at jeg vil bli i stand til å samtale på disse språkene, sier han med et smil.

Erkebiskopen har også vært ambassadør i Bolivia i seks og et halvt år. Han ser ulike utfordringer for kristenheten i rike og i fattigere land.

- Materialismen utgjør en svært sterk utfordring i den materielt rike delen av verden. Her i Kenya og i Bolivia er de åndelige verdiene viktige - og de blir uttrykt og vitnet om, uten skam. I mer industrialiserte og utviklede land skal man derimot helst ikke snakke så mye om religion.

Sex, moral, religion

- Før skulle man ikke prate om sex der, det var uøvelig, men nå kan man prate om det overalt. Nå er det bare religiøse og moralske spørsmål man ikke skal snakke om. Det er blitt en fullstendig mangel på referanser til tro og moral. Når noe er lovlig, er det liksom ikke mer å snakke om.

Dermed er Tonucci inne på de sosiale spørsmål, som også blir en del av hans portefølje i Norden:

- Det dreier seg om et sterkt engasjement i sosiale spørsmål, de store spørsmålene i hjertet til Den hellige far, som retten til liv, abort, familiens verdi, hva ekteskapet egentlig er, menneskerettigheter, ethvert menneskes verdighet – som kommer mer og mer i fare i en del samfunn. Det dreier

seg også om sosial omsorg for fattige, for eksempel fattige innvandrere og de nye bølgene av fattigdom som også gjør seg gjeldende i Europa.

Kristent perspektiv

- Da jeg var en ung, snakket vi om menneskerettigheter som ethvert menneskes rett til å ha et godt, verdig og fritt liv uten fattigdom. Men i dagens Europa handler det om helt andre ting, om kvinners abortvalgfrihet, retten til en hvilken som helst livsstil, retten til homofile ekteskap. Men det er jo helt på utsiden av rettighetstenkingen, i hvert fall sett i et kristent livsperspektiv.

Erkebiskopen følger også med på debatten om "terapeutisk" kloning – jakten på stamceller til å behandle fødte mennesker, "det spørsmålet som synes å være så viktig nå".

- De leker med menneskelivet, uten noen bekymringer, sier Tonucci om forskere som driver med slik kloning.

Som Hitlers leger?

- Det fins ingen vitenskapelige bevis på at kloning kan få noen nytte. Det hele er bare en stor antakelse. Det virker som om lek med livet er blitt en slags idrettsgren. Det handler ikke om seriøs forskning eller å være moderne eller ha et åpent sinn.

- Hvis dette skulle dreie seg om å være åpen, fremskrittvennlig og liberal, kan vi si at Hitlers leger var de mest liberale av alle, for de utforsket jo alt så fritt. Nei, dette viser en dramatisk mangel på fast grunn under føttene.

Kloningsdebatten er forbeholdt de rike landene, som også har en liberal abortlovgivning. I landet som Tonucci nå skal forlate, det fattigere Kenya, er hele 86 prosent av befolkningen imot å gjøre abort lovlig.

- Det viser at abort ikke dreier seg om et sosialt problem. Det handler ikke først og fremst om ekstreme tilfeller.

- Det var en bløff

- Da det ble kjempet for abort i Italia, handlet alle argumentene om å løse dramatiske og ekstreme tilfeller. Dét

var imidlertid bare noen få tilfeller. Men fra de ekstreme tilfellene og de smertefulle beslutningene gikk man direkte over til å snakke om kvinners rett, som er et helt annet spørsmål.

- Og argumentene som ble brukt om de mange skjulte abortene og de mange kvinnene som døde av det, var en bløff. Det var ingen statistiske bevis for det.

- Kan Pavestolens ambassadør i Norden utgjøre noen forskjell i spørsmål om menneskeverdet?

- Ikke direkte, tror jeg. Indirekte kan det gjøres noe gjennom de lokale katolske kirkene, selv om de ikke er så store. Men noe kan også gjøres gjennom kontakten med andre kirker - ved å hjelpe dem med å dele den bekymringen vi har felles. Så spør det hvilken innflytelse kirkene har på samfunnet.

Åpent sinn og hjerte

- Hva kan du gjøre på det politiske plan i livsvernspørsmålene?

- Jeg vet ikke. Det kommer an på om jeg klarer å få personlig kontakt med statsråder eller parlamentsmedlemmer.

I Stockholm vil det foreligge instruksjoner for tjenesten.

- Men jeg finner det alltid best å se meg omkring og lære når jeg kommer til et nytt sted. Et åpent sinn er det beste.

Bortsett fra tre dager i Stockholm sist sommer har Tonucci ikke vært i Norden før.

- Jeg kommer til Norge og de andre nordiske landene med et helt åpent hjerte, vel vitende om at jeg ikke vet noen ting om landet og menneskene der, men med et sterkt ønske om å bli kjent med folk og en ny virkelighet, sier nuntius Giovanni Tonucci.

Jostein H. Sandsmark er journalist i avisen Dagen, for tiden bosatt i Kenya.

PILEGRIMSREISE I PAULUS' FOTSPOR

Det gresk-ortodokse døpestedet ved elven Zygaktis, hvor Paulus døpte Lydia – den første kristne i Europa.

Med utgangspunkt i St. Paul menighet i Bergen blir det våren/sommeren 2005 arrangert pilegrimsreise i Paulus' fotspor. Reisen går til de stedene Paulus oppsøkte på det greske fastlandet under sin andre misjonsreise. Vi besøker Philippi, Thessaloniki, Beroia, Athen og Korinth, samt klostrene i Meteora. Reisen avsluttes med et tre dagers cruise til Ephesos via Kreta, Santorini og Patmos.

Det blir feiret messe hver dag. Pilegrimsprest blir Dom Alois Brodersen, sogneprest i St. Paul menighet i Bergen.

Reisen finner sted
28. mai - 9. juni 2005.

For informasjon og påmelding, kontakt
Leif Johan Mo,
Globe Travel, Olav Kyrresgt.
27, 5014 Bergen, tlf. 55
33 62 62, fax 55 33 62 61,
epostadr.:
post@globetravel.no

For mer utfyllende informasjon, se
www.katolsk.no eller www.katolsk.no/okb/bergen/indexmh2.htm

Norges eneste katolske bokhandel

St. Olav bokhandel

– Julehandel med mening!

Akersveien i Oslo kalles gjerne på folkemunne "Lille Vatikanet". Her finner du St. Olav kirke og menighetskontor, St. Sunniva skole, bispedømmekontorene samt andre katolske kontorer. I "Lille Vatikanets" nummer 14, i det gamle gule huset, finner du også Norges eneste katolske bokhandel – St. Olav bokhandel. Her kan du gjøre en handel utenom det vanlige.

Marianne Fjordholm er daglig leder i St. Olav bokhandel og synes arbeidet i bokhandelen er svært meningsfylt.

-For mange er vi et ansikt utad for Kirken. Der er ikke så rent få mennesker som gjennom et besøk hos oss har sitt første møte med Den katolske Kirke!

Det er Oslo Katolske Bispedømme som er eier av bokhandelen, som ikke alltid har hatt lokaler i nr. 14. Tidligere hadde bispedømmet sin bokhandel i bispekantorene nede i gaten. I sin tid kjøpte og renoverte imidlertid bispedømmet det gamle huset i nr. 14.

-Huset vårt er fra ca. 1850-tallet. Under den andre verdenskrig var det en melkebutikk i første etasje! I andre etasje og i bakgården vår var

det små leiligheter. Flere ganger har det vært tidligere beboere innom oss og spurt om de kunne få ta en titt, forteller Marianne.

-Etter at arkitektene Jan Digerud og Jon Lundberg i sin tid innredet bygningen til bokhandel, har den blitt berømt i arkitektkretser som et av de fremste eksempler på postmodernisme. For bybefolkningen ellers er huset en lett gjenkjennelig og sjarmerende perle i bybildet. Det står faktisk på Riksantikvarens gule liste. Det betyr at bygningen ikke er fredet i vanlig forstand, men at man er meget kritiske med å tillate endringer i den.

En annerledes butikk

Det er få nisjebokhandler igjen i Norge. De aller fleste er "spist opp" av de store kjedene.

-Det er dessverre ikke mange butikker av vårt slag igjen i Norge. Vi er nok en annerledes butikk. Vi er ingen samlebandsbutikk – vi satser også på å gi kunden en god opplevelse. Vi prøver å ta oss god tid til kundene våre, uansett om de er på utkikk etter noe spesielt eller bare er inne og "snuser". Vi får stadig tilbakemelding på at mange setter stor pris på at vi finnes. Hos oss får de varer de ikke får andre steder. Jeg har også inntrykk av at enkelte bruker oss som et slags fristed eller et pustehull – hos oss kan de gå og kikke i rolige og harmoniske omgivelser. Og når de går føler de at de har fått med seg mer enn varen sin. Et salg er ikke bare et salg hos oss.

-Ofte er det dessuten lettere for folk som kanskje søker mot Kirken å stikke innom oss enn å oppsøke en prest. Det er mange søkende mennesker i Norge, og vi ønsker å også være et sted som ivaretar dem. Det er ikke så mange slike steder. Hos oss kan de være "anonyme" og "snuse litt" før de kanskje tør å ta neste skritt.

Ikke lett å drive nisjebokhandel

Det er ikke lett å drive nisjebokhandel i dag. De store kjedene har overtatt markedet og utkonkurrert de små, selvstendige butikkene.

-Dette er en generell trend, og det er utfordrende å overleve som spesi-

albokhandel i våre dager. De store kjedene kan for eksempel presse prisene nedover på grunn av at de får kvantumsrabatter ved store innkjøp. Ved lavere innkjøpspriser får kjedene større profitt ved salget sitt, selv når det er fastpris på mange bøker. Dessuten har de mange andre fordeler i markedet.

-Vi vet også, og har selvfølgelig stor forståelse for, at mange kjøper katolske bøker og religiøse artikler på internett eller ved utenlandsreiser – der får man gjerne billigere priser. Men vi tror at det viktig at vi finnes, og bispedømmet gjør alt det kan for å hjelpe oss til å få det til å gå rundt. Det er viktig for Kirken i Norge å ha et sted som selger katolske bøker og andre artikler. For det første har man i Norge et informasjonsbehov om Kirken. For det andre – mange mennesker vet ikke helt hva de er på jakt etter og setter derfor pris på å kunne kikke litt rundt og evt. bla litt i bøkene. Og dessuten har vi varer man ikke får tak i andre steder i landet.

-Vi selger ca. 50/50 av bøker og andre artikler, som ikoner, medaljonger, spesialimporterte lys, røkelse osv. Denne sistnevnte varegruppen er vi helt avhengige av for å få det til å gå rundt. Dessuten selger vi også musikk, fortrinnsvis gregoriansk, ortodoks og komponert kirkemusikk. Vi har også en lang tradisjon for å ha folkløst musikk, fortrinnsvis med religiøse motiver. Men vi fører også musikk med litt generell meditativ klang. Vi er rett og slett veldig nisjepreget på musikksiden også! Det er ikke mange som fører de samme CDer som oss. Det hender rett som det er at Musikkforlaget sender kunder med "sære" forespørsler til oss!

-Men vi er altså ikke et profittforetagende. Klarer vi å gå i null, er vi fornøyde. Og skulle vi et år gå i overskudd, tilfaller det evt. bispedømmet – som jo er eiere. Så ved å

handle hos oss kan vi på en måte si at man støtter Oslo Katolske Bispedømme!

-Jeg tror at vi, i likhet med andre nisjebutikker i dag, overlever fordi vi er idealister.

Bokhandelen selger ikke bare katolsk litteratur, men også annen kristen litteratur – og bøker generelt om tro og tvil. Marianne har ingen tall på hvor mange katolikker og ikke-katolikker som er kunder – men forteller at bokhandelen er avhengige av å ha en bredere kundekrets enn bare katolikker.

Julebutikk nummer én

Førjulstiden i St. Olav bokhandel er spesiell, og det er langt flere mennesker innom enn ellers i året. Derfor satser bokhandelen spesielt på julesalget.

-Tiden før jul gir oss faktisk halve omsetningen vår! Hovedartiklene

våre denne tiden av året er julekrybbene, julekort, lys og røkelse – ting av god håndverksmessig kvalitet. Jeg kan huske en gammel

den kommersielle julen. Jeg tror nok mange føler at de, når de kjøper julegavene hos oss, får med seg noe de kanskje ikke får med seg andre steder – både verdimeessig og varen i seg selv. Hos oss kan vi tilby julehandel med mening.

KD

St. Olav bokandel

Du finner oss i

Akersveien 14 – Oslo

Åpningstider:

Mandag - fredag: 10 - 17

Torsdag: 10 - 19

Lørdag: 10 - 14

Fra 29/11 frem til jul:

Mandag - fredag: 10 - 18

Torsdag: 10 - 19

Lørdag: 10 - 15

Vi har også nettbokhandel:

www.stolavbok.no

Vi tar imot bestilling på fax/telefon/e-mail (Varen sendes mot oppkrav)

Fax: 22 36 02 63

Tlf. 23 21 95 55

E-mail: bokhandel@katolsk.no

T.h.: Daglig leder Marianne Fjordholm

I St. Olav bokhandel er det bøker for noen og enhver.

reklame for bokhandelen. Der sto det: "Byens peneste julekort med religiøse motiver." Og jeg tror jammen jeg kan skrive under på det den dag i dag! Dessuten er det mange som hvert år venter på adventskalenderne våre.

-Mange synes at vi er julebutikk nr. én – hos oss får de noe annet enn

Krybbe og nattverd

Når vi ser alle de søte julekrybbene som nå stilles ut i kirker og private hjem, er det ikke akkurat nattverden de fleste av oss tenker på, men det som skjedde i Betlehem på julenatt for 2000 år siden. Likevel har julekrybbe og nattverd en gang vært knyttet nært sammen, og er det faktisk ennå i den ortodokse verden.

For å demonstrere dette, skal vi ta utgangspunkt i en mosaikk i *Capella Palatina* i Palermo fra 1143. Bildet viser oss Jesu fødsel slik den ennå fremstilles i den ortodokse verden, men i middelalderen ble den også benyttet i den vestlige kirke. Her ligger Maria på en *kliné* eller seng midt i bildet inne i en mørk grotte som åpner seg i et høyt berg. Hun er plassert slik at hun kan holde oppe barnet, som ligger i en alterlignende krybbe til høyre for henne. Rett over Jesu hode er det øverst en stor lysende stjerne, hvis stråle når helt ned til barnet. Og like nedenfor krybben står to jordmødre rundt et døpefontlignende kar som Jesusbarnet skal bades i. Og nederst til venstre sitter Josef med hånden under haken. Rett over Josef ser vi de hellige tre konger på vei til Betlehem, hjulpet av tre engler helt øverst. En stor engel til høyre henvender seg til hyrdene på marken, men hyrdene selv ser vi ikke, fordi de befinner seg på veggen til høyre. Nedenfor denne bringer de hellige tre konger sine gaver til barnet.

Vi kan ikke her ta for oss alle elementene i bildet, selv om det hadde vært ønskelig – vi skal begrense oss til stjernen, lysstrålen og krybben. Det skulle være tilstrekkelig for å få frem sammenhengen mellom nattverd og krybbe..

Maria hviler på en *kliné* eller seng,

omgitt av grottens ugjennomtrengelige mørke, men selv er både hun og Jesusbarnet i krybben badet i lyset fra den store stjernen. Dette lyset forteller Jakobsevangeliet om; “et kraftig lys viste seg (under fødselen), så sterkt at øynene ikke kunne bære det”.

Lysstrålen har imidlertid også en mening uavhengig av dette, men den oppdager man først når man kjenner de vanlige byzantinske versjonene av Adams skapelse. For der finner vi igjen strålen, men denne gang løper den fra Guds hånd og ned til Adam, og den har også en bestemt betydning. Da Gud skapte Adam som et fullkomment vesen, var han ikke fullkommen i seg selv.

For både kroppen, som er laget av de fire elementer (jord er ben, kjøtt og hud; vann er vann og blod; ild er hjerte, mens luften er den luft vi puster inn for å avkjøle hjertets ild), og den levendegjørende sjelen, som oppfatter vår bevissthet og vår evne til å tenke og føle. Dette samspillet mellom kropp og sjel fungerte fullkomment fordi alle deler ble holdt i balanse av en makt eller en kraft utenfor mennesket, en kraft man på denne tiden kalte Guds nåde. Det var en nåde,

gratia, fordi den var en Guds gave som dyrene ikke fikk del i, men den var også en kraft, *dynamis*, fordi den kunne gjøre kropp og sjel fullkomne. Det er denne nådekraften som visualiseres i strålen som løper fra Guds hånd og ned til Adam.

Kirkefaderen Augustin sammenligner denne kraften med en magnet som får jernfilspon (dvs. de elementene som menneskets kropp og sjel er bygget opp av) til å danne vakre, harmoniske mønstre. Tar man magneten bort, vil sponene komme i uorden etter det første lille støt. Augustin mente at Adams synd besto i at han trodde at han i seg selv var fullkommen som en gud og derfor ikke trengte den magnetiserende nådekraften. Adam klippet av den grunn over nåde-strålen med det resultat at både kropp og sjel kom ut av balanse. Det gjorde Adam forvirret og dødelig - og med ham hele menneskeheten - og fikk ham til å handle på måter som var til skade både for seg selv og andre.

Mosaikken i *Capella Palatina* i Palermo

Gjennom hele Det gamle testamente lovet Gud at menneskets kropp og sjel, som var falt fra hverandre i kaotisk uorden, engang skulle bli hele og fullkomne ved igjen å få del i den guddommelige nådekraft (frelse er helhet). Dette skjedde i og ved at Gud selv ble menneske - et fullkomment menneske som samtidig var Gud. Det er dette som signaliseres gjennom den strålen som løper fra stjernen på himmelen og ned til Jesusbarnet i krybben.

Det er likevel en avgjørende forskjell mellom Adam og Jesusbarnet. Det peker Paulus på i 1. Kor. 15, 45-49:

Således er det og skrevet: Det første menneske, Adam, blev til en levende sjel; den siste Adam er blitt en levendegjørende ånd. Men det åndelige er ikke det første, men det naturlige, derefter det åndelige. Det første menneske var av jorden; det annet menneske er av himmelen. Sådan som den jordiske var, så er og de jordiske, og sådan som den himmelske er, så skal og de himmelske være, og likesom vi har båret den jordiskes bilde, så skal vi og bære den himmelskes bilde.

Jesusbarnet er altså som den nye Adam den levendegjørende ånd, den ånd som er Guds egen. Slik er det den guddommelige Kristus som her fremheves.

Så langt har det byzantinske fødselsbildet kastet lys over selve inkarnasjonen – at Gud ble menneske. Men man fristes til å sitere kirkefader Augustins hjertesukk: "Hva hjelper det at Kristus er født, hvis han ikke er født i meg?" Spørsmålet er altså hvordan Kristus kan bli født i den enkelte slik at inkarnasjonens hensikt kan bli oppfylt. Hensikten er ifølge kirkefader Athanasios på 300-tallet at "Gud ble menneske for å gjøre mennesket til gud." Svaret er enkelt nok - det kan kun skje hvis mennesket blir ett med den Kristus som er både menneske og Gud. Når det skjer, kan mennesket, ifølge den lærde 700-talls byzantinske teologen Johannes fra Damaskus, gjennom adopsjon bli det Kristus er av natur (guddommelig). Det var i lys av dette man leste ordene i Johs. 3, 13:

Og dog er ingen steget opp til himmelen uten han som er steget ned fra himmelen, Menneskesønnen, som er i himmelen.

Ved å bli ett med Kristus kan ethvert menneske "i og ved og med Ham" stige opp til himmelen og bli guddommeliggjort. Det er i denne sammenheng den alterlignende krybben med barnet, oksen og eselet blir meningsbærende. For barnet ligger på dette alteret som mat for oksen (jødene) og eselet (hedningene). Men han representerer ikke en hvilken som helst næring! Det kan vi lese av hva den store kirkefader Hieronimus skrev på 300-tallet om sin disippel Paola. Da hun første gang så Fødselsgrøtten i Betlehem, utbrøt hun:

Vær hilset, Betlehem, du Brødetts hus, hvor det Brød ble født som kom ned fra himmelen.

Paola henspilte med dette på Johs. 6, 41 hvor Jesus sier om seg selv at han "er det brød som er kommet ned fra himmelen". Det er for å få frem dette poenget at krybben har fått alterets form. Det skal på den ene siden antyde den offergjerning - kors og død - som messen aktualiserer, men understreker enda sterkere den nattverd som er frukten av dette offeret - at Jesus gir seg til menneskene som brød og vin. Når Jesusbarnet ligger på en alter-krybbe, og oksen og eselet spiser av brødet, får de del i Kristus og dermed i den nådekraft som strålen viser. Da kan de gjennom denne sakramentale enhet stige opp til himmelen "i og ved og med Kristus", som det heter i messen. Slik viser ikke fødselsbildet hen til en historisk begivenhet i fortiden, men demonstrerer at den liturgi som feires i kirkerommet hver eneste dag, gir menneskene mulighet til å få del i Jesu fødsel og slik selv bli født på ny. På denne måten er Jesusbarnet, krybben og nattverden knyttet sammen – i den østlige versjon av Jesu fødsel.

Gunnar Danbolt

Serviam

Nytt norsk tidsskrift
som fremmer Den katolske kirkes lære.

Norske og utenlandske bidragstere.

"Kirken er det eneste som hindrer et menneske fra det nedverdiggende slaveri å være barn av sin tid."

G. K. Chesterton

Første nummer kommer i januar 2005.

Fire nummer i året.

Abonnement kr. 180 pr. år.
Også løssalg.

Informasjon:
Marianne Aga, tlf. 33 77 39 80
E-post: serviam@online.no

forts. fra side 3

gjør polakker, filippinere, vietnamesere og til dels chilenerne seg sterkest gjeldende – og nordmenn naturligvis. Det er mitt inntrykk – som mangeårig formann i menighetsrådet – at vi har en vital menighet med gode relasjoner på tvers av nasjonale og kulturelle forskjeller. Det viktige arbeidet med undervisning av barn, ivaretas av en ildsjel som Turid Folkedal. Og det gror med nydøpte og av og til konvertitter. Søndag 21. november, under høymessen, opptas noen av initiativtakerne til "det katolske Valdres" – ekteparet Gudheim fra Ulnes – i vår kirke. En stor glede.

Måtte Gud fortsette å la sin nåde risle over St. Theresia menighet.

Georg Fr. Rieber-Mohn

Josef fra Nasaret

En julefortelling av Alf Modvar

Julekrybbefigurer fra St. Olav bokhandel.

Josef var av Davids hus og ætt. Slektsleddene ble forklart ham allerede som barn, og både hans far og bestefar hadde eksaminert ham for å forsikre seg om at han kunne bringe kunnskapen videre. Nå var det han som eksaminerte sine barn, for slekten var deres felles arv. Josef var tømmermann, hans far var tømmermann, det samme var fedrene før ham. Han hadde sitt eget verksted, et sikkert arbeid og en vel etablert posisjon i Nasaret, fire sønner som alle var voksne og kunne gå ham til hånde. Hans sorg var at hun som han hadde holdt slik av, som hadde vært hans kone gjennom så mange år og som han hadde sett frem til å skulle dele alderdommen med, så tidlig ble tatt av sykdom og forlot ham. Derfor var han en ensom mann, inntil det med Maria skjedde, og det skjedde så fort og var så uforståelig at det var ved å ta pusten fra ham.

Det begynte en kveld da hans nærmeste nabo kom og betrodde ham at Maria, datteren, var med barn. Han hadde blitt helt himmelfallen da han hørte det, for hun var ennå ikke mer enn en ungjente og noen mann hadde hun ikke. Og da han fikk vite hvordan det hadde skjedd, ble han både skremt og målløs. For sammenhengen var at hun var blitt med barn uten å ha vært sammen med en mann. En natt hun lå og sov, hadde en Herrens engel vist seg

for henne. Som naturlig var hadde hun blitt redd, men engelen hadde sagt til henne: "Frykt ikke, Maria. Herren er med deg. Ved Den Hellige Ånd skal du bli med barn. Du skal føde en sønn som er Kristus, Herren. Han skal sitte på Davids trone, og på hans kongedømme skal det ikke være ende."

Ingen kunne se det på henne, for fødselen lå ennå flere måneder frem i tid, men at hun var med barn var et faktum de ikke kunne komme fra. Men datteren kunne ikke bære frem et barn uten å ha en mann, den skammen kunne verken hun eller slekten bære. Han hadde sagt seg enig i det, de var jo alle av Davids slekt, men ikke hadde han noe råd å gi dem. Hvem våget vel å ta til seg en hellig kvinne? Da var det at både moren og faren kom med forslaget som fikk det til å svimle for ham. For nærmest i kor bad de ham om å ta Maria til seg, han som ikke hadde kone og som var i en alder da han ikke hadde tanker om flere barn.

I dager og netter hadde han grunnet over det de hadde sagt, at han skulle gifte seg med en kvinne som bar et Herrens barn under sitt bryst. Hvilket menneske var verdig til det? Hun var valgt av Herren, ikke han. Til henne hadde engelen kommet, ikke til ham. Men han hadde gitt seg da foreldrene noen dager senere kom tilbake og Maria var sammen

med dem, og Maria hadde tatt ham i hånden og sagt: "Det er slik det må bli."

Han hadde kjent Maria siden hun ble født. Hun hadde lekt med hans egne barn, og han hadde tenkt at kanskje en dag kunne hun ekte en av sønnene. Men så skjedde dette som han ikke forsto, og kanskje aldri kom til å forstå, at himmelen la det slik til rette at det var *han* som skulle ekte henne.

Han hadde alltid vært glad i Maria som om hun var hans egen datter. Derfor hadde han allerede mens hun var liten spikket en dukke til henne, den var ikke stor, og mye liknet den heller ikke på en dukke selv om han hadde gitt den både øyne og munn. Det var tømmermann han var, bygningsmann, ikke finsnekker. Men Maria hadde smilt så vakkert da hun tok imot dukken. Hun hadde lagt den i fanget, bøyd seg frem så det lange, sorte håret falt ned over pannen og sagt at dukken skulle være barnet hennes. Han husket at han hadde kjent seg brydd da hun sa det. Det var tross alt ikke annet enn en tilspikket trepinne, men glad hadde han vært. Senere hadde hun alltid dukken med seg, og det undret ham at hun var så glad i den.

Men en dag hadde det kommet et reisefølge forbi. Det var ikke stort, en familie med barn og noen kvinner. De hadde bare ett esel, så det var tydelig for alle at de var fattige. Dårlig kledd var de også. De hadde stoppet ved verkstedet og spurt om vann og noe å spise. Han hadde gitt dem både vann og mat, til og med noen gamle klær etter guttene hadde han funnet frem og gitt dem. Maria var der også. Hun hadde stått ved siden av ham og sett på det fremmede følget, men i det de var i ferd med å dra videre hadde hun tatt dukken sin, den han hadde spikket, og stukket den inn i hånden til et av barna i følget, en jente på alder med henne selv. Han hadde lagt merke til det, fordi han syntes det var så pent av henne, han visste jo hvor glad hun var i nettopp den dukken.

Nå var denne piken, Maria, hans forlovede. Forlovelsen var gjort

kjent for byens eldste, og bryllup skulle feires i god tid før fødselen ville finne sted.

Men så var det at alt igjen ble tatt ut av hans hender. En dag kom det nemlig en romersk herold til byen, en soldat med fjærpyntet hjelm og sverd. Høyt fra hesteryggen hadde han lest en befaling fra keiseren i Roma om at alle skulle innskrives i manntall. På den måten ville keiseren skaffe seg oversikt over hvor mange innbyggere han hadde i riket sitt. Innskrivningen skulle finne sted i byen der ætten hørte hjemme. For Josef og hans hus ville det si Betlehem, Davidsslektens by, flere dagsreiser unna.

Med tanke på Maria og den lange reisen, var hans første innskytelse å bli hjemme. Ikke ville han risikere at fødselen skulle gå galt på grunn av en folketelling. Vinter og kaldt var det, og giftemål ville det ikke bli tid til før de måtte dra. Han hadde sagt dette til Marias far, som var enig med ham, men Maria derimot hadde insistert på at de skulle reise, og at hun selv var sterk nok til å være med. Så ble det slik. Få dager senere dro et stort følge av sted fra Nasaret i Galilea, i retning Betlehem i Judea, for der å la seg innskrive i manntall.

Vel fremme i Betlehem dro de rett til herberget for å finne ly for natten, men det lille losjihuset var allerede fullt. Keiserens befaling hadde brakt flere reisende til byen enn herberget kunne romme. Da

var det ikke annen råd enn å ta til takke med det som var å finne, noen hos venner, andre hos slektninger. Maria, han selv og foreldrene hennes fikk plass i herbergets stall. Han hadde blitt temmelig fortvilet over det som skjedd, for ikke kunne han la Maria føde i en stall. Men Maria hadde svart at når Herren ville det slik, måtte det bli på den måten. Hun hadde stilt seg rett foran ham, og med alvor i stemmen hadde hun sagt: "Så får også de som holder til der, se ham som skal bli den største."

Allerede samme natt fødte hun en gutt der i stallen.

For å gi ham et sted å ligge, og for å beskytte ham mot vinterkulden, hadde han ryddet plass til ham i en krybbe som sto der inne. I bunnen hadde han lagt godt med tørr halm og dekket til med et eselskinn. Nå lå den nyfødte og sov.

Han sto ved krybben og fulgte de lette åndedragene med øynene. Det var ikke et barn av hans blod, men likevel et barn han skulle ta hånd om. Han hadde sett glansen i Marias øyne og lovet henne at han skulle ta barnet til seg som om det var hans eget, og da han nå så gutten i krybben, visste han at det var slik det måtte være. Hva Maria hadde, var hans, og hva han hadde, var Marias.

Mange av de andre som var der inne, kom bort til dem for å se gutten, for en nyfødt vekker alltid nysgjerrighet enten han ligger i en stue

eller en stall. Han tok en lykt fra veggen og lyste ned over den lille, men Maria ble engstelig, og som for å beskytte ham, tok hun den lille ut av krybben, brettet eselskinnet om ham og la ham i fanget.

Og i et glimt, som i strålekransen fra et himmelsk lys, så han for seg bildet da Maria tok imot dukken han hadde spikket til henne, og straks sto det klart for ham at dette barnet, som engelen hadde varslet henne om, og som hun hadde båret i sitt skjød, var den himmelske konge skriftene talte om.

I det samme rettet Maria seg og så opp på ham som om hun stilte ham et spørsmål, og høyt så alle rundt dem kunne høre hva han sa, svarte han: "Maria! Velsignet er du blant kvinner, og velsignet er ditt livs frukt."

Han tok et skritt frem slik at han ble stående like ved siden av henne, og han fortsatte: "Fra nå av skal alle slekter prise deg salig."

Varlig, for ikke å vekke den nyfødte, satte han seg ned og la hånden på det lille hodet. I samme øyeblikk var det som om stallen åpnet seg og en himmelsk hærske lovpriste Gud og sang:

*"Ære være Gud i det høyeste
og fred på jorden
blant mennesker
som har Guds velbehag!"*

Det er ingen tvil om at verdens goder er ujevnt fordelt. Dette gjelder både innad i land og mellom statene. Årets Adventsaksjon oppfordrer til engasjement for rettferdig fordeling. Aksjonen setter fokus på den urettferdige fordelingen av materielle goder, makt og medbestemmelse. Kan du godta at denne skjevheten opprettholdes? Vi kan ikke lukke øynene for utfordringene: Det er tid for rettferdighet!

Adventsaksjonen er et årlig samarbeid mellom Caritas Norge og Norges Unge Katolikker. Unge katolikker i Norge oppfordres til å lære om Adventsaksjonens tema og spre informasjonen videre i sine nærmiljø. Årets tema er: **Rettferdig fordeling**. Adventsaksjonen er videre en nasjonal innsamlingsaksjon for et Caritas-prosjekt. I år går støtten til Caritas' bekjempelse av fattigdom i tre bispedømmer i det nordøstlige **Zambia**. Under parolen **Lokal deltakelse**, dreier dette seg om:

- Demokratisk organisering; og verdien av lokalsamfunnets deltakelse og innflytelse over egen utvikling.
- Kvinners rettigheter og deltakelsesmuligheter.
- Bekjempelse av alvorlige sykdommer.

Adventsaksjonen er ikke u-hjelp eller veldedighet fra rike, men solidaritet mellom Kirkens barn. Adventsaksjonen er en solidaritetsaksjon. Utover dette er målet med å knytte et tema til et konkret Caritas-prosjekt, å få økt kunnskap, forståelse og bevissthet om årsakssammenhenger i verden. Det er videre et poeng å lære mer om et av Caritas' samarbeidsland og dets befolkning.

Den tredje side ved Adventsaksjonen har å gjøre med troen. Levende tro er "virksom i kjærlighet" (Gal 5:6; KKK1814). Som kristne har vi et spesielt ansvar for å strebe mot rettferdighet og ta hensyn til vår neste. Bibelen oppfordrer til et barmhjertig og nestekjærlig sinnelag. Kristus ga menneskene et nytt bud: "Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre" (Joh 13:34). I Kristus er vi bundet sammen i et levende fellesskap, virksomt i tro, håp og kjærlighet (1 Kor 13:13). Troen og handlingen må gå hånd i hånd. Kirken vektlegger vårt felles ansvar for samfunnslivet gjennom sosiallæren. Kirken forsvarer

NUK vil rette en appell til menighetene i Norge om å støtte og arbeide sammen med ungdommene for Adventsaksjonen!"

rer på samme tid hvert menneskets ukrenkelige verdighet, og fellesskaps beste.

Norge tilhører den del av verden som dominerer over andre i makt og velstand. Vi lever i materiell overflod med et stort personlig forbruk. Vår verdensdel drives av et økonomisk system som står i sterk motsetning til det bibelske. Det er vårt forvalteransvar og plikt å arbeide for en fordeling etter et helhetlig perspektiv.

Den internasjonale solidaritetsaksjonen, springer ut av vårt lokale og nasjonale fellesskap. Hvert år arrangeres en Adventsaksjonshelg for ungdommer. Foruten å være en kurs- og inspirasjonshelg, er dette

Fra Adventsaksjonshelgen i Stavanger.

er et viktig møtested for gamle og nye kjente. Årets helg gikk av stabelen i St. Svithun menighet, 29.-31. oktober. Over 70 ungdommer fra hele landet var samlet i Stavanger. Dette er et rekordstort og gledelig antall! Gjennom et intenst fellesskap arbeidet vi med årets tema, rettferdig fordeling og Caritas' prosjekt for folkelig deltakelse i Zambia. Ungdommene som deltok på helgen viste stor styrke og kreativitet, engasjement og utholdenhet. NUK takker menighetene i Stavanger for gjestfrihet og god hjelp til gjennomføring av arrangementet.

NUK vil rette en appell til menighetene i Norge om å støtte og arbeide sammen med ungdommene for Adventsaksjonen! I 2003 fikk vi til det beste resultatet for Adventsaksjonen noensinne. NUK takker alle som har bidratt, og håper arbeidet i 2004 vil føre til enda et løft for Adventsaksjonen.

Sammen med Caritas Norge håper vi alle vil sette av: Tid for rettferdighet!

NUKs karitative utvalg (KUT)

Støtt Adventsaksjonen 2004!
Kontonummer 3000.16.91410

Adventsaksjonen bekjemper fattigdom!

Midlene innsamlet i årets adventsaksjon går til Caritas Norges landprogram for "demokrati, styrking av kvinnekampanje og kamp mot hiv/aids" i Zambia.

Et virkelig demokrati kan ikke bygges uten aktiv deltakelse fra hele befolkningen, og befolkningen kan ikke delta når kampen for det daglige brød er en lang rekke av nederlag.

Landprogrammets hovedtanke er derfor å hjelpe de fattige i gang til å bekjempe sin egen fattigdom, blant annet gjennom å organisere seg lokalt.

- Programmet får en rekke forskjellige utslag, ettersom det viktigste er at folk får tro på at det nytter å forandre sin egen situasjon, forteller programkoordinator Dag Albert Bårnes. -Vi tar utgangspunktet i det lokalbefolkningen opplever som det viktigste behovet. Derfor består dette programmet av tiltak for matvaresikkerhet, vann og hygiene, omsorgstjenester for hiv/aids-syke og opprettelse av kontorer for juridisk bistand, blant annet i spørsmål om enkers rett til arv, for å nevne noe. På nasjonalt plan har for eksempel markering av den internasjonale kvinnekampen vært viktig.

Liten pike i landsby nær Mpika.

Vann i Kasama
Fr. Clavel Mulinga er leder for Caritas i Kasama erkebispedømme, nord i Zambia. I forbindelse med et møte i programledelsen tidligere i høst, tok han med seg styringsgrupped medlemmene for å vise hvordan man med enkle midler

og organisering av lokalsamfunnet kan få til store forandringer.

- Her har fem/seks lokalsamfunn gått sammen, forteller Fr Mulinga, for å skaffe rent vann til landsbyene.
- Som dere kan se er den viktigste innsatskilden her rett og slett arbeidskraft. Litt sement og noen rør er også nødvendig, men det viktigste er at folk tror på muligheten til å endre sin egen livssituasjon.

Omsorg og hjemmesykepleie

Sr. Petronella Bweupe leder hiv/aidsarbeidet i Mansa bispedømme. Hun er lavmelt, men bestemt. Da styringsgruppen for programmet besøkte Mansa i juni, var hun ikke i tvil hva som var viktigst å vise; hjemmehjelpsgruppene. I samarbeid med sykepleiere steller de for kronisk syke, de fleste av dem aids-syke, og lærer de nærmeste pårørende hvordan de best kan hjelpe de syke.

- Jeg kan ikke få understreket hvor sterkt inntrykk det gjorde på meg og være med hjemmehjelpsgruppen på hjembesøk i Chimese, like utenfor Mansa by, forteller Bårnes.
- Særlig da jeg traff den 11 år gamle Teofista og hennes 31 år gamle dødssyke mor. Teofistas far og hennes tante var allerede døde. Bestemoren satt igjen med ansvaret for tantens nyfødte baby. Men mest av alt gjorde det inntrykk å forstå hvor lammet denne lille familien var. Teofista var sendt hjem fra skolen fordi uniformen hennes var revet. Ingen i familien var i stand til å reparere den. Måten Sr. Petronella tok tak i uniformen og visket noen ord til kvinnene i husstanden fikk meg til å forstå hvor umåtelig viktig denne hjemmehjelpstjenesten er.

Hekseri og kvinneundertrykkelse

Fra gammelt av har beskyldninger om hekseri vært en effektiv måte å brennmerke sine fiender på. Har man en tvist gående med en nabo, kan man påstå at denne er en heks som sender ulykker over sine naboer. Dette virker så sterkt i enkelte områder, at det er mange eksempler på at folk tar sitt eget liv etter å ha blitt utsatt for slike påstander.

En annen utfordring er kvinners

Teofista og hennes aids-syke mor.

rett til eiendom og jord, spesielt i arveoppgjør.

I Mpika bispedømme forteller Patrick Phiri at disse og andre tvister enkelt kan løses dersom folk får tilgang til juridisk bistand. Derfor jobber bispedømmet i regi av Kommisjonen for Rettferdighet og Fred, med å gi ressurspersoner opplæring i enkel juss. Disse kalles på engelsk "paralegals", juridiske assistenter. De skal kunne gi folk råd så de selv kan løse sine konflikter. I spesielle tilfeller vil de henvises til jurister, og eventuelt få bistand til å få løst konfliktene.

Mange prosjekter

- Jeg er enig i at landprogrammet i Zambia ved første øyekast kan virke veldig sammensatt. Det er fordi landprogrammet består av fire "underprogrammer", et på nasjonalt nivå, og et i hvert av de tre deltakende bispedømmene. Hvert av bispedømmene har igjen flere deltakende sogn – og i hvert av dem kan det være ett eller flere prosjekt. Ideen er at alt skal samvirke i retning av et felles mål. Enkelt sagt er det felles målet å bekjempe fattigdom og hiv/aids gjennom å mobilisere grasrota – spesielt kvinner – til dels å gjennomføre aktiviteter og til å kunne påvirke strukturer, først og fremst politiske, som kan bedre rammevilkårene, sier Bårnes, før han fortsetter: - Vi må imidlertid huske at selv om mye av Zambias problemer kan løses i Zambia selv, så er det den skjeve fordelingen i verden som er hovedproblemet. Vi kan bøte på det med bistand og solidaritet, men vi må tørre å kreve av våre politiske leder at de går i bresjen for en ny og rettferdig – og inkluderende – verdenshandel.

Ingrid Joys, Caritas Norge

Kjærlighet for livet -kalt til ekteskap

Går dere i giftertanker? Da er *Kjærlighet for livet!* et navn å bite seg merke i. På biskop Gerhard Schwenzers initiativ har OKBs Familiesenter utarbeidet et helt nytt ekteskapsforberedende kurs, skreddersydd for norske forhold.

Vi som står bak kurset har hatt som målsetning å gi unge brudepar ny tilitt til livslang kjærlighet og trofasthet. Familiesenterets hovedansvar har vært å bevisstgjøre brudeparet om at Kristus vil være dets trofaste og kjærlige Følgesvenn i ekteskapet.

Vi har sett et stort behov for å informere grundig om Kirkens lære rundt ekteskapet, og særlig forklare *hvorfor* Kirken holder fast ved et sett evige, allmenngyldige verdier. Sentrale arbeidsdokumenter har vært *Familiaris Consortio*, *Evangelium Vitae* og *Charteret for Familiens rettigheter*.

Kurskonseptet

Kurset kommer i form av et fordypningshefte og en arbeidsbok, som tematisk er inndelt i ti moduler. Vi har lagt vekt på å gjøre kurskonseptet så fleksibelt at det kan brukes både av små og store menigheter, ved individuell parforberedelse så vel som ved undervisning i grupper. Par som

ønsker å gifte seg i Den katolske Kirke, bør heretter regne inn tre-fire måneders forberedelsestid. Familiesenteret ønsker at kurset ikke bare skal være en formidling av fakta, men også frembringe en vekst- og modningsprosess i parforholdet.

Trenger frivillige medarbeidere

Til vårt arbeid med å gjenreise troen på ekteskapet og støtte dem som velger denne livsveien, trenger Familiesenteret frivillige medarbeidere som i full tilslutning til Kirkens lære ønsker å gjøre en innsats på det familiepastorale område. Vi har behov for erfarne ektepar som sammen med

sogneprestene kan veilede par rundt i bispedømmets mange menigheter, og vi trenger *faglig ekspertise i form av leger, jurister og psykologer* som kan yte noen timers frivillig tjeneste hver måned med å veilede enkeltpersoner eller grupper. Vi ønsker oss også et nettverk av mennesker som er villige til å følge ett eller flere brudepar med sin *forbønn*.

Både ekteskap og familie står i dag under et betydelig krysspress fra fiendtlig innstilte ideologiske trender og fra nedbrytende samfunnsstrukturer. Det er ikke lenger en selvfølge at to som gifter seg katolsk holder sammen livet ut. Fra og med 2005 er det bevilget midler til å etablere en katolsk omsorgstjeneste for par i krise. Vi vil legge vekt på å tilby en helhetlig omsorg som ivaretar både de terapeutiske og de åndelige behov hos dem som søker hjelp til å mestre sitt samliv.

P. Arne Marco Kirsebom SS.CC.
Maria Elizabeth Fongen

Familiesenteret

arrangerer det første sentrale ekteskapsforberedende kurset i Oslo vårhavåret 2005.

Kurset går over fire lørdager:
29. januar, 19. februar, 12. mars og 9. evt. 23. april fra kl. 10-16 i Mariagården, Akersvn. 16.

Kursavgift: Kr. 700,- pr. par.
Kurshefter: Kr. 350,-.

Påmelding snarest mulig.
Interesserte kan kontakte oss på tlf. 23 21 95 45 eller e-post: familiesenteret@katolsk.no

OKB
Familiesenteret

Ekteskapsforberedende kurs

Liturgisk kalender 2005 (ÅR A)

Broen bringer her liturgisk kalender for 2005. Den oppgir de bibelttekster som brukes som lesninger under messene.

Kirkeåret fra 1. søndag i advent 2004 til 1. søndag i advent 2005 har lesetekster fra ÅR A og (hverdager) år II.

Forkortelsene finner du forklart foran i din norske Bibel.

Enkelte tekster er tatt fra den del av Det gamle testamente som ikke er inkludert i de fleste protestantiske Bibler – de deuterokanoniske

bøker (apokryfene). Det finnes én bibelutgave som har med disse, og apokryfene er også gitt ut separat.

Tekstene på en vanlig søndag står i denne rekkefølge: Lesning fra Det gamle testamente – lesning fra Det nye testamente - evangelielelesning. På hverdager er det kun to tekster, medregnet evangelielelesningen.

Husk at alle søndager har kirkeplikt. I mange land er det kirkeplikt på flere dager, som for eksempel 1. januar.

Alle dager med kirkeplikt, samt faste- og abstinensdager, står med fet skrift. Dager som er angitt med STORE BOKSTAVER er søndager, festdager eller høytider.

Høytidsdager er i tillegg markert med **rdt**. Spesielle kommentarer, for eksempel forhold som gjelder et enkelt kirke-distrikt, skrives i kursiv.

Det står angitt hvilke helgener som skal minnes på den enkelte dag. Dersom helgennavnet står i parentes, er minnedagen valgfri. Stjerne (*) etter helgennavn betyr at man kan velge valgfri minnedagslesning. Denne finnes på internett: www.katolsk.no.

Der en nordisk helgen er obligatorisk minnedag, nevnes ikke det som i andre land er obligatorisk eller valgfri minnedag.

På lørdager som ikke er fest- eller høytidsdager, kan man minnes jomfru Maria.

Januar

- Lør 1 GUDS MOR MARIA** - 4 Mos 6,22-27; Gal 4,4-7; Luk 2,16-21 *Verdensdagen for fred.*
Tidebønn for uke 2
- SØN 2 HERRENS ÅPENBARING** - Jes 60,1-6; Ef 3,2-3a,5-6; Matt 2,1-12
- Man 3 (Jesu hellige navn) - 1 Joh 3,22-4,6; Matt 4,12-17,23-25
- Tir 4 1 Joh 4,7-10; Mark 6,34-44
- Ons 5 1 Joh 4,11-18; Mark 6,45-52
- Tor 6 1 Joh 4,19-5,4; Luk 4,14-22a
- Fre 7 (Den hellige Raimund av Peñaafort) 1 Joh 5,5-13; Luk 5,12-16
- Lør 8 (Den hellige Torfinn) 1 Joh 5,14-21; Joh 3,22-30
Tidebønn for uke 3
- SØN 9 HERRENS DÅP** - Jes 42,1-4,6-7; Apg 10,34-38; Matt 3,13-17
Tidebønn uke 1
- Man 10 Hebr 1,1-6; Mark 1,14-20
- Tir 11 Hebr 2,5-12; Mark 1,21b-28
- Ons 12 Hebr 2,14-18; Mark 1,29-39
- Tor 13 (Den hellige Hilarius) Hebr 3,7-14; Mark 1,40-45
- Fre 14 Hebr 4,1-5,11; Mark 2,1-12
- Lør 15 Hebr 4,12-16; Mark 2,13-17
Tidebønn for uke 2
- SØN 16 2. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Jes 49,3,5-6; 1 Kor 1,1-3; Joh 1,29-34. *Fra 16. til 23. januar: Bønneuken for kristen enhet.*
- Man 17 Den hellige Antonius. Hebr 5,1-10; Mark 2,18-22
- Tir 18 Hebr 6,10-20; Mark 2,23-28
- Ons 19 Den hellige Henrik av Finland*. Hebr 7,1-3,15-17; Mark 3,1-6
- Tor 20 (Den hellige Fabian) (Den hellige Sebastian) Hebr 7,25-8,6; Mark 3,7-12
- Fre 21 Den hellige Agnes*. Hebr 8,6-13; Mark 3,13-19
- Lør 22 (Den hellige Vincent*) Hebr 9,2-3,11-14; Mark 3,20-21
Tidebønn for uke 3
- SØN 23 3. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Jes 8,23b-9,3; 1 Kor 1,10-13,17; Matt 4,12-23 eller 4,12-17
- Man 24 Den hellige Frans av Sales. Hebr 9,15,24-28; Mark 3,22-30
- Tir 25 APOSTELEN PAULUS' OMVENDELSE - Apg 22,3-16 eller 9,1-22; Mark 16,15-18
- Ons 26 I Trondheim Stift: DEN HELLIGE EYSTEIN I Oslo bispedømme og Tromsø Stift: (Den hellige Eystein) 1 Hebr 10,11-18; Mark 4,1-20
- Tor 27 (Den hellige Timoteus og Titus) (Den hellige Angela Merici) 1 Hebr 10,19-25; Mark 4,21-25
- Fre 28 Den hellige Thomas Aquinas. 1 Hebr 10,32-39; Mark 4,26-34
- Lør 29 1 Hebr 11,1-2,8-19; Mark 4,35-41
Tidebønn for uke 4
- SØN 30 4. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Sef 2,3,3,12-13; 1 Kor 1,26-31; Matt 5,1-12a
- Man 31 Den hellige Johannes Bosco*. Hebr 11,32-40; Mark 5,1-20

Februar

- Tir 1 Hebr 12,1-4; Mark 5,21-43
- Ons 2 HERRENS FREMSTILLING I TEMPELET - Mal 3,1-4 eller Hebr 2,14-18; Luk 2,22-40 (eller 22-32). **VIGSELSFEST FOR VÅR FRUES DOMKIRKE I TRØMSØ**
- Tor 3 Den hellige Ansgar*. Hebr 12,18-19,21-24; Mark 6,7-13. *Kirkevigselstift i Tromsø Stift.*
- Fre 4 Hebr 13,1-8; Mark 6,14-29
- Lør 5 Den hellige Agathe. Hebr 13,15-17,20-21; Mark 6,30-34
Tidebønn for uke 1
- SØN 6 5. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Jes 58,7-10; 1 Kor 2,1-5; Matt 5,13-16
- Man 7 1 Mos 1,1-19; Mark 6,53-56
- Tir 8 (Den hellige Hieronymus Emiliani) (Den hellige Josefina Bakhita) 1 Mos 1,20-2,4a; Mark 7,1-13
Tidebønn for uke 4
- Ons 9 **Askeonsdag (faste og abstinens)** Joel 2,12-18; 2 Kor 5,20-6,2; Matt 6,1-6,16-18
- Tor 10 5 Mos 30,15-20; Luk 9,22-25
- Fre 11 Jes 58,1-9a; Matt 9,14-15
- Lør 12 Jes 58,9b-14; Luk 5,27-32
Tidebønn for uke 1
- SØN 13 1. SØNDAG I FASTEN** - 1 Mos 2,7-9,3,1-7; Rom 5,12-19 (eller 5,12,17-19); Matt 4,1-11
- Man 14 DE HELLIGE KYRILL OG METHODIUS, VERNEHELGENER FOR EUROPA - Apg 13,43-49; Luk 10,1-9
- Tir 15 Jes 55,10-11; Matt 6,7-15
- Ons 16 Jona 3,1-10; Luk 11,29-32
- Tor 17 Est 14,1,3-5,9-10; Matt 7,7-12
- Fre 18 Esek 18,21-28; Matt 5,20-26
- Lør 19 5 Mos 26,16-19; Matt 5,43-48
Tidebønn for uke 2
- SØN 20 2. SØNDAG I FASTEN** - 1 Mos 12,1-4a; 2 Tim 1,8b-10; Matt 17,1-9
- Man 21 Dan 9,4b-10; Luk 6,36-38
- Tir 22 APOSTELEN PETERS STOL - 1 Pet 5,1-4; Matt 16,13-19
- Ons 23 Jer 18,18-20; Matt 20,17-28
- Tor 24 Jer 17,5-10; Luk 16,19-31
- Fre 25 1 Mos 37,3-4,12-13a,17b-28; Matt 21,33-43,45-46
- Lør 26 Mik 7,14-15,18-20; Luk 15,1-3,11-32
Tidebønn for uke 3
- SØN 27 3. SØNDAG I FASTEN** - 2 Mos 17,3-7; Rom 5,1-2,5-8; Joh 4,5-42 (eller 5-15,19b-26,39a,40-42)
- Man 28 2 Kong 5,1-15a; Luk 4,24-30

Mars

- Tir 1 Dan 3,25,34-43; Matt 18,21-35
- Ons 2 5 Mos 4,1,5-9; Matt 5,17-19
- Tor 3 Jer 7,23-28; Luk 11,14-23
- Fre 4 Hos 14,2-10; Mark 12,28b-34
- Lør 5 Hos 6,1-6; Luk 18,9-14
Tidebønn for uke 4
- SØN 6 4. SØNDAG I FASTEN** - 1 Sam 16,1b,6-7,10-13a; Ef 5,8-14; Joh 9,1-41 (eller 1,6-9,13-17,34-38)
- Man 7 Jes 65,17-21; Joh 4,43-54
- Tir 8 Esek 47,1-9,12; Joh 5,1-16
- Ons 9 Jes 49,8-15; Joh 5,17-30
- Tor 10 2 Mos 32,7-14; Joh 5,31-47
- Fre 11 Visd 2,1a,12-22; Joh 7,1-2,10,25-30
- Lør 12 Jer 11,18-20; Joh 7,40-53
Tidebønn for uke 1
- SØN 13 5. SØNDAG I FASTEN** - Esek 37,12b-14; Rom 8,8-11; Joh 11,1-45 (eller 3-7,17,20-27,33b-45)
- Man 14 Dan 13,1-9,15-17,19-30,33-62 (eller 41c-62); Joh 8,1-11 eller Joh 8,12-20
- Tir 15 4 Mos 21,4-9; Joh 8,21-30
- Ons 16 Dan 3,14-20,91-92,95; Joh 8,31-42
- Tor 17 1 Mos 17,3-9; Joh 8,51-59
- Fre 18 Jer 20,10-13; Joh 10,31-42
- Lør 19 DEN HELLIGE JOSEF, JOMFRU MARIAS BRUDGOM.** 2 Sam 7,4-5a,12-14a,16; Rom 4,13,16-18,22; Matt 1,16,18-21,24a eller Luk 2,41-51a
Tidebønn for uke 2
- SØN 20 PALMESØNDAG**
Palmevigsel: Matt 21,1-11
Messe: Jes 50,4-7; Fil 2,6-11; Matt 26,14-27,66 (eller 27,11-54)
- Man 21 Jes 42,1-7; Joh 12,1-11
- Tir 22 Jes 49,1-6; Joh 13,21-33,36-38
- Ons 23 Jes 50,4-9a; Matt 26,14-25
- Tor 24 Skjærtorsdag
Oljevigselmessen: Jes 61,1-3a,6a,8b-9; Apb 1,5-8; Luk 4,16-21
- PÅSKENS hellige triduum begynner**
Aftenmessen til minne om Herrens hellige nattverd: 2 Mos 12,1-8,11-14; 1 Kor 11,23-26; Joh 13,1-15
- Fre 25 **Langfredag - Faste og abstinens - Ingen messe**
- Feiring av Jesu lidelseshistorie: Jes 52,13-53,12; Heb 4,14-16,5,7-9; Joh 18,1-19,42**
- Lør 26 Ingen messe om dagen**
Påskemesseplikten oppfylles påskennatt eller -dag.
- PÅSKEVIGILIEN:** 1 Mos 1,1-2,2 (eller 1,1,26-31a); 1 Mos 22,1-18 (eller 22,1-2,9a,10-13,15-18); 2 Mos 14,15-15,1; Jes 54,5-14; Jes 55,1-11; Baruk 3,9-15,32-4,4; Esek 36,16-17a,18-28; Rom 6,3-11; Matt 28,1-10
Tidebønn for uke 1
- SØN 27 PÅSKEDAG** - Apg 10,34,37-43; Kol 3,1-4 eller 1 Kor 5,6b-8; Joh 20,1-9 eller Matt 28,1-10 (Alternativ til aftenmesse: Luk 24,13-35)
- Man 28 MANDAG I PÅSKEOKTAVEN - Apg 2,14,22-33; Matt 28,8-15
- Tir 29 TIRSDAG I PÅSKEOKTAVEN - Apg 2,36-41; Joh 20,11-18
- Ons 30 ONSDAG I PÅSKEOKTAVEN - Apg 3,1-10; Luk 24,13-35
- Tor 31 TORSDAG I PÅSKEOKTAVEN - Apg 3,11-26; Luk 24,35-48

- Fre 1 FREDAG I PÅSKEOKTAVEN - Apg 4,1-12; Joh 21,1-14
- Lør 2 LØRDAG I PÅSKEOKTAVEN - Apg 4,13-21; Mark 16,9-15
Tidebønn for uke 2
- SØN 3 2. SØNDAG I PÅSKETIDEN (MISKUNNS-SØNDAGEN)** - Apg 2,42-47; 1 Pet 1,3-9; Joh 20,19-31
- Man 4 **HERRENS BEBUDELSE** - Jes 7,10-14; 8,10; Heb 10,4-10; Luk 1,26-38
- Tir 5 (Den hellige Vincent Ferrer) Apg 4,32-37; Joh 3,7b-15
- Ons 6 Apg 5,17-26; Joh 3,16-21
- Tor 7 (Den hellige Johannes Baptist de la Salle) Apg 5,27-33; Joh 3,31-36
- Fre 8 Apg 5,34-42; Joh 6,1-15
- Lør 9 Apg 6,1-7; Joh 6,16-21
Tidebønn for uke 3
- SØN 10 3. SØNDAG I PÅSKETIDEN** - Apg 2,14,22-33; 1 Pet 1,17-21; Luk 24,13-35
- Man 11 Den hellige Stanislaus. Apg 6,8-15; Joh 6,22-29
- Tir 12 Apg 7,51-8,1a; Joh 6,30-35
- Ons 13 (Den hellige Martin) Apg 8,1b-8; Joh 6,35-40
- Tor 14 Apg 8,26-40; Joh 6,44-51
- Fre 15 Apg 9,1-20; Joh 6,52-59
- Lør 16 Den hellige Magnus. Apg 9,31-42; Joh 6,60-69
Tidebønn for uke 4
- SØN 17 4. SØNDAG I PÅSKETIDEN** - Apg 2,14a,36-41; 1 Pet 2,20b-25; Joh 10,1-10
- Man 18 Apg 11,1-18; Joh 10,11-18
- Tir 19 Apg 11,19-26; Joh 10,22-30
- Ons 20 Apg 12,24-13,5a; Joh 12,44-50
- Tor 21 (Den hellige Anselm av Canterbury). Apg 13,13-25; Joh 13,16-20
- Fre 22 Apg 13,26-33; Joh 14,1-6
- Lør 23 (Den hellige Adalbert) (Den hellige Georg*) Apg 13,44-52; Joh 14,7-14
Tidebønn for uke 1
- SØN 24 5. SØNDAG I PÅSKETIDEN** - Apg 6,1-7; 1 Pet 2,4-9; Joh 14,1-12 - *Kallssøndag*
- Man 25 EVANGELISTEN MARKUS - 1 Pet 5,5b-14; Mark 16,15-20
- Tir 26 Apg 14,19-28; Joh 14,27-31a
- Ons 27 Apg 15,1-6; Joh 15,1-8
- Tor 28 (Den hellige Peter Chanel) (Den hellige Louis M. Grignon de Montfort) Apg 15,7-21; Joh 15,9-11
- Fre 29 DEN HELLIGE KATARINA AV SIENA 1 Joh 1,5-2,2; Matt 11,25-30
- Lør 30 (Den hellige Pius V) Apg 16,1-10; Joh 15,18-21
Tidebønn for uke 2

- SØN 1 6. SØNDAG I PÅSKETIDEN** - Apg 8,5-8,14-17; 1 Pet 3,15-18; Joh 14,15-21
- Man 2 Den hellige Athanasius. Apg 16,11-15; Joh 15,26-16,4a
- Tir 3 DE HELLIGE FILIP OG JAKOB - 1 Kor 15,1-8; Joh 14,6-14
- Ons 4 Apg 17,15,22-18,1; Joh 16,12-15
- TOR 5 KRISTI HIMMELFART** - Apg 1,1-11; Ef 1,17-23; Matt 28,16-20
- Fre 6 Apg 18,9-18; Joh 16,20-23a
- Lør 7 Apg 18,23-28; Joh 16,23b-28
Tidebønn for uke 3
- SØN 8 7. SØNDAG I PÅSKETIDEN** - Apg 1,12-14; 1 Pet 4,13-16; Joh 17,1-11a
- Man 9 Apg 19,1-8; Joh 16,29-33
- Tir 10 Apg 20,17-27; Joh 17,1-11a
- Ons 11 Apg 20,28-38; Joh 17,11b-19
- Tor 12 (De hellige Nereus og Achilleus) (Den hellige Pancratius). Apg 22,30,23,6-11; Joh 17,20-26
- Fre 13 (Vår Vår Fru av Fatima) Apg 25,13b-21; Joh 21,15-19
- Lør 14 DEN HELLIGE MATTIAS. Apg 1,15-17,20-26; Joh 15,9-17
Pinseften: 1 Mos 11,1-9 eller 2 Mos 19,3-8a,16-20 eller Esek 37,1-14 eller Joel 3,1-5; Rom 8,22-27; Joh 7,37-39
Tidebønn for uke 4
- SØN 15 PINSE** - Apg 2,1-11; 1 Kor 12,3b-7,12-13; Joh 20,19-23
Tidebønn for uke 3
- Man 16 Sir 1,1-10; Mark 9,14-29
- Tir 17 Sir 2,1-13 (gr 1-11); Mark 9,30-37
- Ons 18 Den hellige Erik*. Sir 4,12-22 (gr 11-19); Mark 9,38-40
- Tor 19 Sir 5,1-10 (gr 1-8); Mark 9,41-50. *I Tromsø stift: Årsdag for bispevigselen.*
- Fre 20 (Den hellige Bernardin av Siena) Sir 6,5-17; Mark 10,1-12
- Lør 21 (Den hellige Kristoffer Magallanes og ledsagere) Sir 17,1-13 (gr 1-15); Mark 10,13-16
Tidebønn for uke 4
- SØN 22 FESTEN FOR DEN HELLIGE TREENIGHET** - 2 Mos 34,4b-6,8-9; 2 Kor 13,11-13; Joh 3,16-18
- Man 23 Sir 17,1-15 (gr 24-29); Mark 10,17-27
- Tir 24 Sir 35,1-15 (gr 1-12); Mark 10,28-31
- Ons 25 (Den hellige Beda den Ærverdige) (Den hellige Gregor VII) (Den hellige Maria Magdalena de Pazzi) Sir 36,1-2a,5-6,13-19 (gr 1,4-5a,10-17); Mark 10,32-45
- Tor 26 Den hellige Filip Neri. Sir 42,15-26; Mark 10,46-52
- Fre 27 (Den hellige Augustin av Canterbury) Sir 44,1,9-13; Mark 11,11-26
I Tromsø stift: Årsdag for bispevigselen.
- Lør 28 Sir 51,17-27 (gr 12-20); Mark 11,27-33
Tidebønn for uke 1
- SØN 29 FESTEN FOR KRISTI LEGEME OG BLOD** 5 Mos 8,2-3,14b-16a; 1 Kor 10,16-17; Joh 6,51-58
- Man 30 Tob 1,3 og 2,1a-8; Mark 1,1-12
- Tir 31 JOMFRU MARIAS GJESTING HOS ELISABETH. Sef 3,14-18a eller Rom 12,9-16b; Luk 1,39-56

- Ons 1 Den hellige Justin. Tob 3,1-11a,16-17a; Mark 12,18-27
- Tor 2 (De hellige Marcellinus og Peter) Tob 6,10-11,7,1-17,8,4-9a; Mark 12,28b-34
- Fre 3 JESU HJERTEFEST** - 5 Mos 7,6-11; 1 Joh 4,7-16; Matt 11,25-30
- Lør 4 Jomfru Marias rene hjerte. Jes 61,9-11; Luk 2,41-51
Tidebønn for uke 2
- SØN 5 10. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Hos 6,3-6; Rom 4,18-25; Matt 9,9-13
- Man 6 (Den hellige Norbert) 2 Kor 1,1-7; Matt 5,1-12
- Tir 7 2 Kor 1,18-22; Matt 5,13-16
- Ons 8 2 Kor 3,4-11; Matt 5,17-19
- Tor 9 (Den hellige Efremer) 2 Kor 3,15-4,1,3-6; Matt 5,20-26
- Fre 10 2 Kor 4,7-15; Matt 5,27-32
- Lør 11 Apostelen Barnabas. Apg 11,21b-26 og 13,1-3; Matt 10,7-13
Tidebønn for uke 3
- SØN 12 11. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - 2 Mos 19,2-6a; Rom 5,6-11; Matt 9,36-10,8
- Man 13 Den hellige Antonius av Padova. 2 Kor 6,1-10; Matt 5,38-42
- Tir 14 2 Kor 8,1-9; Matt 5,43-48
- Ons 15 2 Kor 9,6-11; Matt 6,1-6,16-18
- Tor 16 2 Kor 11,1-11; Matt 6,7-15
- Fre 17 2 Kor 11,18,21b-30; Matt 6,19-23
- Lør 18 2 Kor 12,1-10; Matt 6,24-34
Tidebønn for uke 4
- SØN 19 12. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Jer 20,10-13; Rom 5,12-15; Matt 10,26-33
- Man 20 1 Mos 12,1-9; Matt 7,1-5
- Tir 21 Den hellige Aloysius Gonzaga*. 2 Mos 13,2,5-18; Matt 7,6,12-14
- Ons 22 (Den hellige Paulinus av Nola) (De hellige John Fisher og Thomas More) 1 Mos 15,1-12,17-18; Matt 7,15-20
1 Mos 16,1-12,15-16 (eller 6b-12,15-16); Matt 7,15-20
Vigiliemesse til Jonsok: Jer 1,4-10; 1 Pet 1,8-12; Luk 1,5-17
- Fre 24 JOHANNES DØPERENS FØDSEL (JONSOK)** - Jes 49,1-6; Apg 13,22-26; Luk 1,57-66,80
- Lør 25 Dag: 1 Mos 18,1-15; Matt 8,5-17
Vigiliemesse til Peter og Paulus: Apg 3,1-10; Gal 1,11-20; Joh 21,15-19
Tidebønn for uke 1
- SØN 26 APOSTLENE PETER OG PAULUS** - Apg 12,1-11; 2 Tim 4,6-8,17-18; Matt 16,13-19
- Man 27 (Den hellige Kyrill av Alexandria) 1 Mos 18,16-33; Matt 8,18-22
- Tir 28 Den hellige Ireneus*. 1 Mos 19,15-29; Matt 8,23-27
- Ons 29 1 Mos 21,5,8-20; Matt 8,28-34
- Tor 30 (Kirkens første martyrer i Roma*) 1 Mos 22,1-19; Matt 9,1-8

Fre 1 1 Mos 23,1-4.19.24.1-8.62-67; Matt 9,9-13
Lør 2 1 Mos 27,1-5.15-29; Matt 9,9-13
Tidebønn for uke 2

SØN 3 14. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Sak 9,9-10; Rom 8,9.11-13; Matt 11,25-30

Man 4 (Den hellige Elisabeth av Portugal) 1 Mos 28,10-22a; Matt 9,18-26

Tir 5 (Den hellige Antonius M. Zaccaria) 1 Mos 32,22-32; Matt 9,32-38

Ons 6 (Den hellige Maria Goretti*) 1 Mos 41,55-57.42,5-7a.17-24a; Matt 10,1-7

Tor 7 1 Mos 44,18-21.23b-29.45,1-5; Matt 10,7-15

Fre 8 Den hellige Sunniva. 1 Mos 46,1-7.28-30; Matt 10,16-23

Lør 9 (Den hellige Augustin Zhao Rong og hans ledsagere) 1 Mos 49,29-32.50,15-26a; Matt 10,24-33
Tidebønn for uke 3

SØN 10 15. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Jes 55,10-11; Rom 8,18-23; Matt 13,1-23 (eller 1-9)

Man 11 DEN HELLIGE BENEDIKT - Ordspr 2,1-9; Matt 19,27-29

Tir 12 2 Mos 2,1-15a; Matt 11,20-24

Ons 13 (Den hellige Henrik) 2 Mos 3,1-6.9-12; Matt 11,25-27

Tor 14 (Den hellige Camillus av Lellis) 2 Mos 3,13-20; Matt 11,28-30

Fre 15 (Den hellige Svithun) (Den hellige Bonaventura) 2 Mos 11,10-12,14; Matt 12,1-8

Lør 16 (Vår Fru av Karmelberget) 2 Mos 12,37-42; Matt 12,14-21 (eller minnedagens tekster: Sak 2,14-17; Matt 12,46-50)
Tidebønn for uke 4

SØN 17 16. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Visd 12,13.16-19; Rom 8,26-27; Matt 13,24-43 (eller 24-30)

Man 18 2 Mos 14,5-18; Matt 12,38-42

Tir 19 2 Mos 14,21-15,1; Matt 12,46-50

Ons 20 Den hellige Thorlakr*. 2 Mos 16,1-5.9-15; Matt 13,1-9

Tor 21 (Den hellige Laurentius av Brindisi) 2 Mos 19,1-2.9-11; Matt 13,10-17

Fre 22 Den hellige Maria Magdalena. Høys 3,1-4a eller 2 Kor 5,14-17; Joh 20,1-2.11-18

Lør 23 DEN HELLIGE BIRGITTA - Gal 2, 19-20; Joh 15,1-8
Tidebønn for uke 1

SØN 24 17. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - 1 Kong 3,5.7-12; Rom 8,28-30; Matt 13,44-52 (eller 44-46)

Man 25 DEN HELLIGE JAKOB - 2 Kor 4,7-15; Matt 20,20-28

Tir 26 De hellige Joakim og Anna. 2 Mos 33,7-11.34,5b-9.28; Matt 13,36-43

Ons 27 2 Mos 34,29-35; Matt 13,44-46

Tor 28 2 Mos 40,16-21.34-38; Matt 13,47-53
I Trondheim stift: Årsdag for bispevigselen.

Fre 29 Den hellige Marta. 1 Joh 4,7-16; Joh 11,19-27 eller Luk 10,38-42
Den egentlige Olsokdagen - tekstene: se 31. juli.

Lør 30 (Den hellige Peter Krysolagus). 3 Mos 25,1,8-17; Matt 14,1-12
Tidebønn for uke 2

SØN 31 OLAV DEN HELLIGE - OLSOK - Visd 10,10-14; Jak 1,2-4.12; Matt 16,24-28
Der St. Olav feires 29. juli - **18. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR** - Jes 55,1-3; Rom 8,35.37-39; Matt 14,13-21

Man 1 Den hellige Alfonsus Liguori. 4 Mos 11,4b-15; Matt 14,22-36

Tir 2 (Den hellige Eusebius av Vercelli) (Den hellige Peter Julian Eymard) 4 Mos 12,1-13; Matt 15,1-2.10-14

Ons 3 4 Mos 13,1-2.25-14,1.26-29.34-35; Matt 15,21-28

Tor 4 Den hellige Johannes Maria Vianney. 4 Mos 20,1-13; Matt 16,13-23

Fre 5 (Vigselsfest for Maria Maggiore-basilikaen) 5 Mos 4,32-40; Matt 16,24-28 (eller minnedagens tekster: Ap 21,1-5a; Luk 11,27-28)

Lør 6 HERRENS FORKLARELSE - Dan 7,9-10.13-14 eller 2 Pet 1,16-19; Matt 17,1-9.
KIRKEVIGSELSFEST FOR ST. OLAV DOMKIRKE I OSLO

5 Mos 6,4-13; Matt 17,14-20
Tidebønn for uke 3

SØN 7 19. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - 1 Kong 19,9a.11-13a; Rom 9,1-5; Matt 14,22-33

Man 8 Den hellige Dominikus. 5 Mos 10,12-22; Matt 17,22-27

Tir 9 DEN HELLIGE TERESA BENEDIKTA AV KORSET* - Edith Stein. Hos 2,16b.17b.21-22; Matt 25,1-13

Ons 10 DEN HELLIGE LAURENTIUS - 2 Kor 9,6-10; Joh 12,24-26

Tor 11 Den hellige Klara. Jos 3,7-10a.11.13-17; Matt 18,21-19,1

Fre 12 (Den hellige Johanna Fransiska av Chantal) Jos 24,1-13; Matt 19,3-12

Lør 13 (Den hellige Pontian) (Den hellige Hippolyt) Jos 24,14-29; Matt 19,13-15

Vigiliemessen til Marias Opptagelse: 1 Krøn 15,3-4.15-16.16,1-2; 1 Kor 15,54b-57; Luk 11,27-28
Tidebønn for uke 4

SØN 14 JOMFRU MARIAS OPPTAGELSE I HIMMELEN - Ap 11,19a.12,1-6a.10ab; 1 Kor 15,20-27; Luk 1,39-56

Man 15 Dom 2,11-19; Matt 19,16-22

Tir 16 (Den hellige Stefan av Ungarn) Dom 6,11-24a; Matt 19,23-30

Ons 17 Dom 9,6-15; Matt 20,1-16a

Tor 18 Dom 11,29-39a; Matt 22,1-14

Fre 19 (Den hellige Johannes Eudes) Rut 1,1.3-6.14b-16,22; Matt 22,34-40

Lør 20 Den hellige Bernhard av Clairvaux. Rut 2,1-3.8-11.4,13-17; Matt 23,1-12
Tidebønn for uke 1

SØN 21 21. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Jes 22,19-23; Rom 11,33-36; Matt 16,13-20

Man 22 Jomfru Marias dronningverdighet. Jes 9,1-6; Luk 1,26-38

Tir 23 (Den hellige Rosa av Lima) 1 Tess 2,1-8; Matt 23,23-26

Ons 24 DEN HELLIGE BARTOLOMEUS - Ap 21,9b-14; Joh 1,45-51

Tor 25 (Den hellige Ludvig av Frankrike) (Den hellige Josef av Calasanz) 1 Tess 3,7-13; Matt 24,42-51

Fre 26 1 Tess 4,1-8; Matt 25,1-13

Lør 27 Den hellige Monika. 1 Tess 4,9-11; Matt 25,14-30
Tidebønn for uke 2

SØN 28 22. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Jer 20,7-9; Rom 12,1-2; Matt 16,21-27

Man 29 Johannes Døperens martyrdød. Jer 1,17-19; Mark 17-29

Tir 30 1 Tess 5,1-6.9-11; Luk 4,31-37

Ons 31 Kol 1,1-8; Luk 4,38-44

Tor 1 Kol 1,9-14; Luk 5,1-11

Fre 2 Kol 1,15-20; Luk 5,33-39

Lør 3 Den hellige Gregor den Store*. Kol 1,21-23; Luk 6,1-5
Tidebønn for uke 3

SØN 4 23. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Esek 33,7-9; Rom 13,8-10; Matt 18,15-20

Man 5 Kol 1,24-2,3; Luk 6,6-11

Tir 6 Kol 2,6-15; Luk 6,12-19

Ons 7 Kol 3,1-11; Luk 6,20-26

Tor 8 JOMFRU MARIAS FØDSEL - Mi 5,1-4a eller Rom 8,28-30; Matt 1,1-16.18-23 (eller 18-23)

Fre 9 (Den hellige Peter Claverius) 1 Tim 1,1-2.12-14; Luk 6,39-42

Lør 10 1 Tim 1,15-17; Luk 6,43-49
I TRONDHEIM STIFT: KIRKEVIGSELSFEST.
Tidebønn for uke 4

SØN 11 24. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Sir 27,33-28,9; Rom 14,7-9; Matt 18,21-35

Man 12 (Jomfru Maria hellige Navn) 1 Tim 2,1-8; Luk 7,1-10

Tir 13 Den hellige Johannes Krysolomos*. 1 Tim 3,1-13; Luk 7,11-17

Ons 14 KORSETS OPPHØYELSE - 4 Mos 21,4-9 eller Fil 2,6-11; Joh 3,13-17

Tor 15 Jomfru Marias Smertes. Hebr 5,7-9; Joh 19,25-27 eller Luk 2,33-35

Fre 16 De hellige Kornelius og Kyprian. 1 Tim 6,2c-12; Luk 8,1-3

Lør 17 (Den hellige Robert Bellarmin) 1 Tim 6,13-16; Luk 8,4-15
Tidebønn for uke 1

SØN 18 25. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Jes 55,6-9; Fil 1,20c-24.27a; Matt 20,1-16a

Man 19 (Den hellige Januarius) Esra 1,1-6; Luk 8,16-18

Tir 20 Den hellige Kim Taegon og hans ledsagere. Esra 6,7-8.12b.14-20; Luk 8,19-21

Ons 21 DEN HELLIGE MATTEUS - Ef 4,1-7.11-13; Matt 9,9-13

Tor 22 Hag 1,1-8; Luk 9,7-9

Fre 23 Den hellige Pius av Pietrelcina. Hag 1,15b-2,9; Luk 9,18-22

Lør 24 Sak 2,5-9.14-15a; Luk 9,43b-45
Tidebønn for uke 2

SØN 25 26. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Esek 18,25-28; Fil 2,1-11 (eller 1-5); Matt 21,28-32

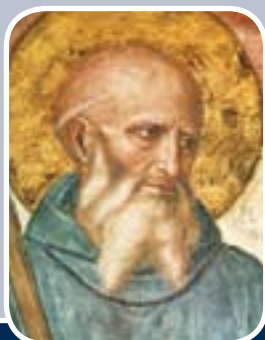
Man 26 (Den hellige Kosmas og den hellige Damian) Sak 8,1-8; Luk 9,46-50

Tir 27 Den hellige Vincent av Paul. Sak 8,20-23; Luk 9,51-56

Ons 28 (Den hellige Venceslas) (Den hellige Lorenzo Ruiz og hans ledsagere) Neh 2,1-8; Luk 9,57-62

Tor 29 ERKEENGLENE MIKAEL, GABRIEL OG RAFAEL - Dan 7,9-10.13-14 el Joh Ap 12,7-12a; Joh 1,47-51

Fre 30 Den hellige Hieronymus. Bar 1,15-22; Luk 10,13-16

11. juli

9. august

15. september

Lør 1 Den hellige Terese av Jesusbarnet*. Bar 4,5-12,27-29; Luk 10,17-24
Tidebønn for uke 3

SØN 2 27. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Jes 5,1-7; Fil 4,6-9; Matt 21,33-43

Man 3 Jona 1,1-2,1,11; Luk 10,25-37

Tir 4 Den hellige Frans av Assisi. Jona 3,1-10; Luk 10,38-42

Ons 5 Jona 4,1-11; Luk 11,1-4

Tor 6 (Den hellige Bruno) Mal 3,13-20a; Luk 11,5-13

Fre 7 Vår Fru av Rosenkransen. Apg 1,12-14; Luk 1,26-38

Lør 8 Joel 4,12-21; Luk 11,27-28

Tidebønn for uke 4

SØN 9 28. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Jes 25,6-10a; 2 Fil 4,12-14,19-20; Matt 22,1-14 (eller 1-10)

Man 10 Rom 1,1-7; Luk 11,29-32

Tir 11 Rom 1,16-25; Luk 11,37-41

Ons 12 Rom 2,1-11; Luk 11,42-46

Tor 13 Rom 3,21-30; Luk 11,47-54

Fre 14 (Den hellige Callistus I) Rom 4,1-8; Luk 12,1-7

Lør 15 Den hellige Teresa av Avila*. Rom

4,13.16-18; Luk 12,8-12

Tidebønn for uke 1

SØN 16 29. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Jes 45,1,4-6; 1 Tess 1,1-5b; Matt 22,15-21
Årsdagen for pavevalget.

Man 17 Den hellige Ignatius av Antiokia. Rom

4,20-25; Luk 12,13-21

Tir 18 DEN HELLEGE LUKAS - 2 Tim 4,10-17b;

Luk 10,1-9

Ons 19 (De hellige Johannes av Brebeuf, Isaak Jogues og deres ledsagere) (Den hellige Paul av korset). Rom 6,12-18; Luk 12,39-48

Tor 20 Rom 6,19-23; Luk 12,49-53

Fre 21 Rom 7,18-25a; Luk 12,54-59

Lør 22 Rom 8,1-11; Luk 13,1-9

Tidebønn for uke 2

SØN 23 30. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - 2 Mos 22,20-26; 1 Tess 1,5c-10; Matt 22,34-40. Misjonssøndag.

Man 24 (Den hellige Antonius Maria Claret)

Rom 8,12-17; Luk 13,10-17

Tir 25 Rom 8,18-25; Luk 13,18-21

Ons 26 Rom 8,26-30; Luk 13,22-30

Tor 27 Rom 8,31b-39; Luk 13,31-35

Fre 28 DE HELLEGE SIMON OG JUDAS - Ef

2,19-22; Luk 6,12-19

Lør 29 Rom 11,1-2a.11-12,25-29; Luk 14,1,7-11

Tidebønn for uke 3

SØN 30 31. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Mal 1,14b-2,2b.8-10; 1 Tess 2,7b-9,13; Matt 23,1-12

Man 31 Rom 11,29-36; Luk 14,12-14

Tir 1 Rom 12,5-16a; Luk 14,15-24

Ons 2 Alle sjelers dag - 2 Makk 12,43-46; Rom

8,31-35.37-39; Joh 14,1-6 - eller Visd

3,1-9; Rom 6,3-9; Matt 25,31-46 - eller Jes

25,6,7-9; 1 Kor 15,20-24,25-28 eller Rom

5,5-11; Joh 11,17-27 eller Matt 11,25-30

Tor 3 (Den hellige Martin av Porres) Rom 14,7-12;

Luk 15,1-10

Fre 4 Den hellige Karl Borromeus*. Rom 15,14-21;

Luk 16,1-8

Lør 5 Rom 16,3-9.16.22-27; Luk 16,9-15

Tidebønn for uke 4

SØN 6 ALLEHELGENSDAG - Åp 7,2-4.9-14; 1

Joh 3,1-3; Matt 5,1-12a

Man 7 Visd 1,1-7; Luk 17,1-6

Tir 8 Visd 2,23-3,9; Luk 17,7-10

Ons 9 VIGSELSFEST FOR

LATERANBASILIKAEN - Esek 47,1-2.8-9,12

eller 1 Kor 3,9c-11,16-17; Joh 2,13-22

Tor 10 Den hellige Leo den Store. Visd 7,22-8,1;

Luk 17,20-25

Fre 11 Den hellige Martin av Tours. Visd 13,1-9;

Luk 17,26-37

Lør 12 Den hellige Jossafat. Visd 18,14-16,19,6-9;

Luk 18,1-8

Tidebønn for uke 1

SØN 13 33. SØNDAG I DET ALMINNELIGE KIRKEÅR - Ordspr 31,10-13,19-20.30-31; 1 Tess 5,1-6; Matt 25,14-30 (eller 14-15,19-21)

Man 14 1 Makk 1,11-16.43-45.57-60.65-67; Luk

18,35-43

Tir 15 (Den hellige Albert den Store) 2 Makk

6,18-31; Luk 19,1-10

Ons 16 (Den hellige Margrete av Skottland) (Den

hellige Gjertrud) 2 Makk 7,1,20-31;

Luk 19,11-28

Tor 17 Elisabeth av Ungarn. 1 Makk 2,15-29;

Luk 19,41-44

Fre 18 (Vigselsfesten for Peters og Paulus' basilikaer) 1 Makk 4,36-37.52-59; Luk

19,45-48

Lør 19 1 Makk 6,1-13; Luk 20,27-40

Tidebønn for uke 2

SØN 20 KRISTI KONGEFEST - Esek 34,11-12,15-17;

1 Kor 15,20-26.28; Matt 25,31-46

Man 21 Jomfru Marias fremstilling i templet.

Sak 2,14-17; Matt 12,46-50

Tir 22 Den hellige Cecilia*. Dan 2,31-45; Luk

21,5-11

Ons 23 (Den hellige Clemens I) (Den hellige Columban) Dan 5,1-6.13-14,16-17.23-28;

Luk 21,12-19

Tor 24 Den hellige Andreas Dung-Lac og hans ledsagere. Dan 6,12-27; Luk 21,20-28

Fre 25 (Den salige Niels Steensen) (Den hellige Katarina av Alexandria) Dan 7,2-14; Luk

21,29-33

Lør 26 Dan 7,15-27; Luk 21,34-36

Nytt kirkeår 2005-2006, år B

hverdagsrekke II.

Tidebønn for uke 1

SØN 27 1. SØNDAG I ADVENT - Jes 63,16b-17,19b og 64,1a,2b-7; 1 Kor 1,3-9; Mark

13,33-37

Man 28 Jes Jes 2,1-5; Matt 8,5-11

Tir 29 Jes 25,6-10a; Matt 15,29-37

Ons 30 DEN HELLEGE ANDREAS - Rom 10,9-18; Matt 4,18-22

Tor 1 Jes 26,1-6; Matt 7,21,24-27

Fre 2 Jes 29,17-24; Matt 9,27-31

Lør 3 Den hellige Frans Xavier. Jes 30,19-21,23-26; Matt 9,35,1,6-8

Tidebønn for uke 2

SØN 4 2. SØNDAG I ADVENTSTIDEN. Jes

40,1-5,9-11; 2 Pet 3,8-14; Mark 1,1-8

Man 5 Jes 35,1-10; Luk 5,17-26

Tir 6 Den hellige Nikolas*. Jes 40,1-11; Matt

18,12-14

Ons 7 Den hellige Ambrosius Jes 40,25-31;

Matt 11,28-30

Bispedømmet Oslo: Årsdagen for

bispedvielsen

Tor 8 JOMFRU MARIAS UPLETTEDE UNNFANGELSE. 1 Mos 3,9-15,20; Ef 1,3-

6,11-12; Luk 1,26-28

Fre 9 Jes 48,17-19; Matt 11,16-19

Lør 10 Sir 48,1,4-9-11; Matt 17,10-13

Tidebønn for uke 3

SØN 11 3. SØNDAG I ADVENTSTIDEN. Jes 61,1-2a,10-11; 1 Tess 5,16-11; Luk 1,6-8,19-28

Man 12 4 Mos 24,2-7,15-17a; Matt 21,23-27

Tir 13 Den hellige Lucia*. Sef 3,1-2,9-13; Matt

21,28-32

Ons 14 Den hellige Johannes av Korset*. Jes

45,6-8,18,21-25; Luk 7,19-23

Tor 15 Jes 54,1-10; Luk 7,24-30

Fre 16 Jes 56,1-3,6-8; Matt 5,33-36

Lør 17 1. Mos 49,2,8-10; Matt 1,1-17

Tidebønn for uke 4

SØN 18 4. SØNDAG I ADVENTSTIDEN. 2 Sam

7,1-5,8b-12,14-a,16; Rom 16,25-27; Luk

1,26-38

Man 19 Dom 13,2-7,24-25a; Luk 1,5-25

Tir 20 Jes 7,10-14; Luk 1,26-28

Ons 21 (Den hellige Peter Canisius) Høys 2,8-14 eller Sef 3,14-18; Luk 1,39-45

Tor 22 1 Sam 1,24-28; Luk 1,46-56

Fre 23 (Den hellige Johannes av Kanty) Mal

3,1-4,23-24; Luk 1,57-66

Lør 24 2 Sam 7,1-5,8b-12,14a,16; Luk 1,67-79

juleaften-vigilien: Jes 62,1-5; Apg 13,16-17,22-25; Matt 1,1-25 (kortere form: Matt

1,18-25)

Tidebønn for uke 1

SØN 25 KRISTI FØDSELSFEST.

1. Julemesse - Midnattsmessen. Jes 9,2-7;

Tit 2,11-14; Luk 2,1-14

2. Julemesse - Messen ved dagry. Jes

62,11-12; Tit 3,4-7; Luk 2,15-20

3. Julemesse - Juledag. Jes 52,7-10; Hebr

1,1-6; Joh 1,1-18 (kortere form: Joh 1,1-5,9-14)

Man 26 DEN HELLEGE STEFAN - KIRKENS FØRSTE MARTYR. Apg 6,8-10 og 7,54-59; Matt 10,17-22

Tir 27 DEN HELLEGE JOHANNES 1 Joh 1,1-4; Joh 20,2-8

Ons 28 DE USKYLDIGE BARN I BETLEHEM - 1 Joh 1,5-2,2; Matt 2,13-18

Tor 29 (Den hellige Thomas Becket) 1 Joh 2,3-11; Luk 2,22-35

Fre 30 DEN HELLEGE FAMILIE: JESUS, MARIA OG JOSEF. 1 Mos 15,1-6 og 21,1-6; Heb 11,8-11,12,17-19; Luk 2,22-40 (eller 22,39-40)

Lør 31 (Den hellige Sylvester I) 1 Joh 2,18-21; Joh 1,1-18

Tidebønn for uke 2

Bak nyhetene:

Tid for konspirasjoner

Penger, pisk og pave var tittelen på et oppslag i *Dagbladet Magasinet* i høst, der søkelyset ble rettet mot **Opus Dei** – ”en mektig, farlig og kultisk organisasjon” med ”mektige” venner.

Godt hjulpet av bestselgeren *Da Vinci-koden* (se anmeldelse i *Broen* nr. 3-2004), dro man ”hele” historien om hvordan penger, makt og kadvendisiplin bidrar til å opprettholde en suspekt organisasjons innflytelse, for naturligvis har den en helt annen agenda enn det den gir seg ut for: Selvsagt er det makt – og ikke hellighet – som er målet. Sannhetsvitnene var to tidligere medlemmer som sto frem med sine historier.

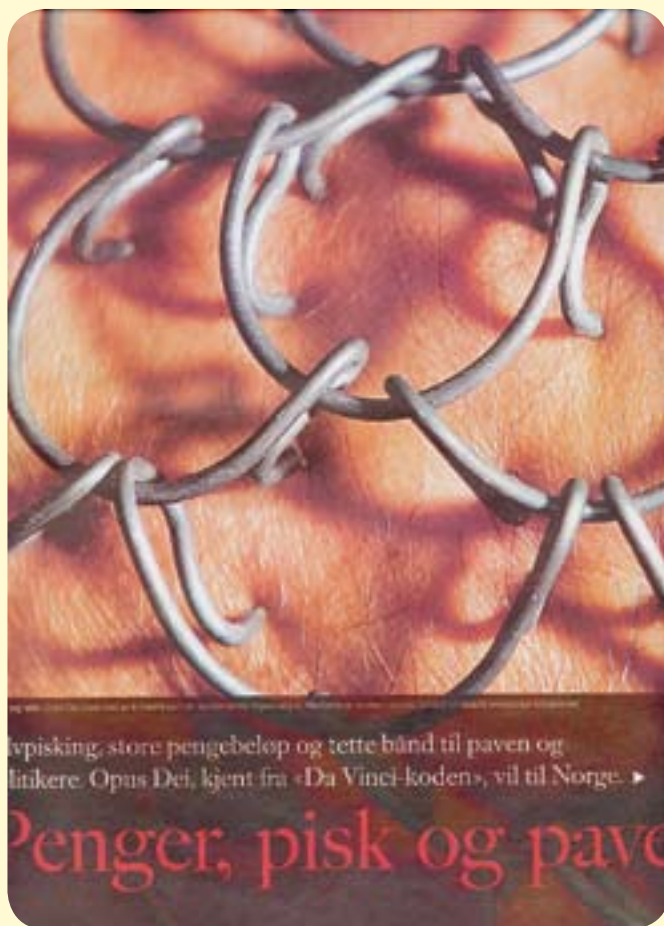
Konspirasjonsteorier har engang det til felles at jo mer usannsynlig noe er, desto større sannsynlighet er det for at det er tilfelle. Resultatet blir gjerne deretter. Om noen skulle sverge på at de ikke var medlemmer i *Opus Dei*, ville sannsynligheten for at de var det, bare være enda større!

Nå er det uansett ingen forbrytelse å være medlem av *Opus Dei*. Det er en anerkjent og værdsatt organisasjon i vår kirke – grunnlagt av den hellige Josemaria Escriva i 1928 for å hjelpe kristne til å helliggjøre det daglige liv og til apostolisk virksomhet.

Opus Dei er ikke noe ordenssamfunn, legmannsorganisasjon eller bevegelse, men et personalprelatur, hittil det eneste av sitt slag. Personalprelaturer er sjelesorgsinstitusjoner som ledes av en egen prelat, og som er ment å komplettere Kirkens vanlige tilbud om sjelesorg. Det kan for eksempel sammenlignes med militærordinariater, som finnes i mange land for soldaters sjelesorg – i praksis det samme som et personalprelatur, selv om de ikke bærer navnet. Alle organisasjonens medlemmer står likevel under biskopen

hvor de bor. *Opus Dei* driver en rekke sosiale og karitative prosjekter over hele verden. Mer enn 85.000 medlemmer og et hundretusentalls andre mennesker i 90 land finner i *Opus Dei* hjelp og inspirasjon til å leve ut sin kristentro i sitt daglige liv. Medlemmene er i det store og hele legfolk som lever et vanlig yrkes- og familieliv. Noen av medlemmene lever i sølibat. Noen av dem tar igjen et mer direkte ansvar for driften av organisasjonens apostoliske virksomhet, og disse lever i fellesskap som er opprettet med apostolatet som formål. I tillegg har prelaturet egne prester som står for åndelig veiledning og sjelesorg blant medlemmene.

I *Dagblad-artikkelen* fremgår det også at presterådet i Oslo Katolske Bispedømme i mars i år frarådet at *Opus Dei* skulle få etablere seg i bispedømmet. Begrunnelsen var, ifølge Stian Erdal i Informasjonstjenesten, at ”de opererer som et selvstendig, personlig bispedømme, og ikke bidrar til det lokale menighetsarbeid.” Videre at ”det er kulturelle aspekter ved *Opus Deis* virksomhet som ikke passer inn i vår kontekst”. Ikke desto mindre har en av *Opus Deis* prester – de siste årene vikaeren for prelaturet i Skandinavia, Johannes Bernaldo – kommet hver måned til Oslo for å stå til disposisjon for *Opus Dei*-medlemmer og andre interesserte med tilbud om retretter og veiledning. Dette skjer i åpenhet og forståelse med biskop Schwenzer.

*Dagbladet Magasinet*s oppslag om *Opus Dei* den 3. oktober.

Opus Deis informasjonsansvarlige for Skandinavia, Denis Searby i Stockholm, kom også på banen i kampens hete. I et innlegg i *Dagbladet* skriver han blant annet: ”*Opus Deis* målsetning er ikke å søke makt, men å fremme vanlige kristne menneskers forening med Gud i hverdagen. Vår måte å formidle åndelig veiledning, å søke nye medlemmer på, å be og gjøre bot på, er i fullstendig overensstemmelse med det kristne ideal. Deri ligger nok kontroversen.”

For dem som ønsker å orientere seg om *Opus Dei*, kan vi henvise til *Opus Deis* hjemmesider, www.opus-dei.org. De finnes på en rekke språk, siden i høst også på norsk.

ABH

Norge

Det teologiske menighetsfakultet (MF) i Oslo inngår avtale med Det pavelige universitet Gregoriana i Roma

Mandag 27. september 2004 var en delegasjon bestående av Vidar L. Haanes (påtroppende rektor ved MF), Terje Stordalen (fagrådsleder i Fagrådet for Cand.theol. og Master), Sverre Dag Mogstad (prodekanus) og sr. Maria H. Junttila OP (student) ved det pavelige universitet Gregoriana i Roma for å undertegne en samarbeidsavtale som vil gjøre det mulig for studenter fra MF å ta inn til ett års studier ved Gregoriana. Studentene vil ha status som utvekslingsstudenter, og studiene tatt ved Gregoriana vil inngå i graden som MF gir. Der ble delegasjonen tatt i mot av dekanen for Gregorianas teologiske fakultet, jesuitten p. John O'Donnell samt p. Mario Farrugia (ansvarlig for studier i "Secondo Ciclo" – tilsvarende masterstudier). Utvekslingsavtalen gjelder først og fremst studenter på MFs teologiske masterprogram. Et masterstudium er normert til å ta fem år. De tre første årene gir normalt en generell innføring i fagfeltet teologi, og etter å ha bestått disse innledende studiene får man graden bachelor som er den første og laveste universitetsgrad. Deretter er det to års fordypning innen en av teologifagets deldisipliner, og en vesentlig del av disse to årene består av å skrive en større oppgave/masteravhandling. Denne kan være fra ett til to semester lang. Når MF-studenter med en teologisk bachelorgrad gjennomfører et utvekslingsprogram ved Gregoriana samt skriver en oppgave innen katolsk teologi, vil MF gi dem graden Master i teologi med katolsk fordypning.

Parallelt med dette arbeides det med å få igang undervisning i katolske emner ved MF slik at det i fremtiden vil være mulig å ha flere katolske emner også i bachelorgraden. Disse emnene vil også være åpne for andre interesserte, både heltidsstudenter og andre, og de vil kunne integreres i andre studieprogrammer på lik linje med alle emner i den nye universitets- og høyskolereformen. Kanskje kan noen også være aktuelle for menighetskateketer, ungdomsarbeidere og andre som er aktive i kirkelig virksomhet rundt omkring i Norges land? I forlengelsen av dette arbeider man også med en eventuell utveksling av lærerkrefter mellom MF og Gregoriana.

Det er første gang i historien at MF inngår

en slik avtale med et katolsk universitet, og hendelsen må sies å være historisk. Det gir også norske katolikker og andre en unik mulighet til å studere katolsk teologi innen det norske universitets- og høyskolesystemet. For det økumeniske arbeid er dette også en viktig hendelse, og det gir håp om fruktbart samarbeid mellom ulike teologiske tradisjoner.

Maria Junttila OP

40-årsjubileum for St. Eystein dagsenter i Levanger

Dagsenteret i Levanger.

Det er i år 40 år siden St. Eystein sykehjem ble åpnet i Levanger. Sykehjemmet ble drevet i 30 år av medlemmer av St. Bonifatius institutt, før det ble dagsenter for eldre hjemmeboende i 1994. Sykehjemsdriften ble finansiert av fylkeskommunen. Driften av dagsenteret finansieres av Levanger kommune. Som mange andre kommuner har Levanger kommune i de siste årene hatt store økonomiske problemer, og størrelsen på tilskuddet til driften av dagsenteret har vært oppe til diskusjon i forbindelse med budsjettbehandlingen i flere år. Levanger kommunes tilbud om driftstilskudd for 2005 var redusert så kraftig at styret for dagsenteret så seg nødt til å avvise et videre samarbeid på slike premisser. Dette har ført til en stor aktivitet i lokalavisene med støtte for dagsenteret, noe som varmer medlemmene fra St. Bonifatius institutt og de ansatte. Det er dannet venneforening for dagsenteret. Venneforeningen har drevet underskriftskampanje og innsamlingsaksjon til støtte for fortsatt drift. 40-årsjubileet ble feiret den 9. november med åpen dag for alle interesserte og spesielt inviterte gjester med middag. En naturlig del av gjestene i feiringen var selvfølgelig alle brukerne av dagsenteret.

Endelig avgjørelse om fortsatt drift av dagsenteret vil bli tatt før jul 2004.

Melding fra Midt-Norge stift

Om NUKs blader – melding fra NUK

Resten av NUKs blader for katolske barn og unge for 2004 blir dessverre ikke utgitt. På grunn av

anstrengt økonomi har Norges Unge Katolikker (NUK) ikke mulighet til å gi ut flere blader i 2004. Dette ble vedtatt på Arbeidsutvalgsmøtet (AUV) 28. oktober. NUK har rett og slett ikke mulighet til å betale for utgivelser av flere blader dette året. Dette beklager vi på det sterkeste.

I året som har gått har NUK vært ganske tro mot sitt budsjett. Det vil si at vi ikke har gått over grensene som budsjettet har gitt oss i noen vesentlig grad. Man kan da spørre seg hvorfor NUK likevel har dårlig økonomi. Den dårlige økonomien skyldes flere årsaker, deriblant svært høye reiserefusjonskostnader til deltagerne på arrangementer og deltagerne på arrangementer som ikke betaler deltageravgift. Organisasjonen trenger også flere medlemmer.

Vi oppfordrer alle som har glede av bladene, til å gi generøse gaver. Kostnadene for å sende ut et blad (med trykk og porto), avhengig av hvilket, ligger mellom 25 og 30 kr. Vi gir tradisjonelt ut fire numre av hvert blad i året (Credimus for de eldste, Q for ungdommene og Arken for barn). Fra medlemskontingenten får NUK sentralt 110 kr per medlem, før statsstøtten kalkuleres inn. Rask hoderegning tilsier at det ikke blir så mye penger igjen etter at bladene er trykket og utsendt.

Så igjen: Gi gaver til bladene! Kontonummer: 3000 16 91399 (merk: bladene).

Det er ennå mulig å betale medlemskontingent 2004. Overfør pengene til NUKs konto og send med følgende informasjon: at beløpet gjelder medlemskontingent, navn på den medlemskapet gjelder og navn på lokallaget vedkommende er med i. NB! For familie-medlemskap må navnene på ALLE familie-medlemmer medlemskapet gjelder føres på. Priser: Enkeltmedlem 0-25 år 150 kr; enkeltmedlem 26-35 år 250 kr; familiemedlemskap (for personer til og med 35 år) 300 kr; støttemedlem 300 kr. Mer informasjon på www.nuk.no - medlemskap.

Med håp om deres forbønn for alle barn og unge i Norge,

*Pham cong Thuan
Leder i Norges Unge Katolikker*

Norges Katolske Kvinneforbund feiret 80-årsjubileum

Helgen 22. - 24. oktober 2004 avviklet Norges Katolske Kvinneforbund (NKKF) sitt 80-årsjubileum i Mariagården i Oslo. Jubileet var godt besøkt, med over 40 deltakere fra alle deler av landet. I tillegg var det flere gjester fra Danmarks Katolske Kvinneforbund (DKKF) og sentrale ledere fra verdensorganisasjonen (WUCWO).

Fredagen var viet NKKFs årlige råds-møte, der man i tillegg til løpende saker og årsberetninger debatterte spørsmålet om WUCWOs fremtidige status som privat eller offentlig katolsk organisasjon.

Lørdagsseminaret fokuserte på spørsmålet: "Er Norge (fortsett) et kristent land?" Innledere var Rønnaug Aaberg Andresen, sr. Anne Bente Hadland OP, pater Arnfinn Haram OP og professor Janne Haaland Matlary. Disse tok opp forskjellige sider av spørsmålet i sine innledninger. I kjølvannet av innleggene deltok seminardeltagerne i gruppediskusjoner, som senere ble referert i plenum.

Lørdag kveld markerte NKKF sitt 80 års virke for Den Katolske Kirke i Norge med en festmesse i St. Olav domkirke, etterfulgt av middag med blant annet innslag om NKKFs spennende historie og foregangskvinner.

Jubileumsmarkeringen ble avsluttet søndag 24. oktober med kirkekaffe, en billedutstilling som viste et tverrsnitt av NKKFs virksomhet gjennom mange tiår og kunstneriske bidrag ved pianist Wolfgang Plagge og skuespillerinnen Henny Moan.

Mer om NKKFs jubileum kan leses i neste NKKF-Nytt.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo)

Ny prestebolig i Askim innviet

Søndag 17. oktober ble den nye presteboligen i tilknytning til Sta. Maria kirke i Askim innviet. Generalvikaren i Oslo Katolske Bispedømme, p. Berislav Grgic, celebrerte høymessen i kirken og foresto deretter velsignelsen av den nye presteboligen.

Boligen ble påbegynt i vår og ligger tett inntil kirken, forbundet med kirken gjennom rømningsvei i kjelleren. I tillegg til å fungere som bolig for sognepresten, p. Piotr Pisarek, når han er der, har huset også kontor, møte- og undervisningsrom for menigheten.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo)

Pastoralrådet i OKBs høstmøte med reevangelisering som hovedtema

Pastoralrådet i Oslo katolske bispedømme (PRO) var samlet til høstmøte på Mariaholm 30.-31. oktober. Årsberetningen for PROs arbeidsutvalg for perioden oktober 2003-oktober 2004 ble lagt frem. En rekke saker ble behandlet på høstens møte, og referatet vil bli lagt ut på PROs hjemmeside når protokollen er underskrevet.

- Den saken som det ble viet mest tid til på møtet denne gangen var reevangelisering, en sak som det nåværende Pastoralrådet har satt som en av de mest prioriterte arbeidsområder på sitt program. I løpet av det siste året har en gruppe bestående av sr. Anne Bente Hadland OP, fr. Arnfinn Haram OP og Petter Bruce sett på eksisterende evangeliseringsopplegg og utarbeidet et grunnlagsdokument "Dere er allerede utsendt." Det påpekes i dette dokumentet at reevangelisering i høy grad er et menighetsanliggende. Pastoralrådets oppgave er å være en pådriver og å utarbeide grunntrekkene, forteller Ewa Bivand, Pastoralrådets leder.

På Mariaholm innledet biskop Gerhard Schwenzer over temaet og sa blant annet: "Kirken er en evangeliserende kirke eller den er ikke Kirke i det hele tatt. Kirken eksisterer ikke for seg selv. Vi, det vil si Den katolske kirke i Norge har, i likhet og samarbeid med andre kristne, en oppgave overfor alle landets innbyggere. Uten Jesu Kristi evangelium mangler Norge noe vesentlig: det mangler lyset ovenfra." Biskopen la videre i sitt innlegg vekt på hvilke "brohoder" for evangeliet som finnes i vårt samfunn. Biskopens innledning blir vedlagt referatet fra Pastoralrådsmøtet.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo)

Vellykket kateketkurs i Trondheim Stift

Trondheim stift arrangerte 29.-31. oktober, på St. Eystein dagsenter i Levanger, et av sine to årlige kateketkurs for alle kateketer i menighetene i stiftet. Kateketkurset om høsten har form av en retrett, og denne ble ledet av sr. Hildegard Koch OP fra Lunden kloster i samarbeid med biskop Georg Müller. Temaet for retretten var "For å nærme seg Gudsmysteriet, til det trenger vi en evighet" (Thomas av Aquinas) – Den hellige Ånd med sine forskjellige navn og symboler. I alt 17 kateketer var samlet fra de fem menighetene denne helgen i Levanger. Retretten

ble avsluttet med høymesse søndag og kirkekaffe sammen med St. Torfinn menighet i Levanger. Medlemmer av St. Bonifatius institutt bidro med praktisk innsats til at samlingen ble en positiv opplevelse for alle deltagere.

Melding fra Trondheim Stift

Klarissene med nye hjemmesider

Klarissene i Larvik har i lengre tid hatt egne hjemmesider, men nå foreligger de i ny og forbedret utgave på <http://klarissene.katolsk.no>. På disse sidene kan du lese om søstrenes historie både internasjonalt og i Norge, om deres apostolat osv. I tillegg er det lagt ut flotte bilder fra deres nye Høisteinane kloster, som ble omtalt i forrige nummer av Broen.

St. Eystein menighets pilegrimstur til La Salette og Lourdes

Lørdag 25. september dro 28 pilegrimer av gårde til La Salette og Lourdes, med sogneprest Torbjørn Olsen i St. Eystein menighet i spissen og menighetsrådsleder Gunn Ingebrigtsen som hans høyre hånd. De fleste var tilknyttet St. Eystein menighet i Bodø, men vi hadde også med oss noen fra Bergen. Pilegrimene var for det meste katolikker, men også folk fra statskirken og pinsevenner fra Filadelfia deltok.

Første dag ankom vi Barcelona, og dagen etter var det konventualmesse i katedralen. Mandag den 26. gikk ferden videre langs Middelhavet over grensen til Frankrike. Vel vet vi at de tidligere tiders pilgrimsvandring var farefulle, men en moderne pilgrimsbusstur langs Middelhavet, der veien skrårer stupbratt ned på begge sider, har også sine momenter. Men vi ba trøstig vårt Fa-

dervår sammen hver morgen i bussen og må ha hatt både St. Kristoffer og erkeengelen Rafaels forbønn med oss hele veien, samt en utmerket spansk sjåfør. Så vi kom glade og fornøyde frem til Avignon, der vi fikk ta Pavepalasset i øyesyn. Deretter bar det opp til Frankrikes nest største pilgrimssted, La Salette, der jomfru Maria åpenbarte seg for to barn som gjette der for ca. 150 år siden. Der feiret vi messen med glede. Dagen etter reiste vi fra Avignon gjennom katharenes land.

Så kom vi til reisens egentlige mål, Lourdes. I Lourdes viste jomfru Maria seg for Bernadette Soubirous våren 1858. Melodien fra sangen om dette kunne vi høre hele tiden, sågar fra klokketårnet i hovedkirken der vi hadde messe i St. Mikael's kapell. Lourdes har en spesiell stemning som et av de største pilgrimssteder i Europa, og en spesiell stil med alle sine hjelpepleiere i hvite røde kors-uniformer og blå capser av førkrigsmodell. Men lysprosjeksjonen til grotten der åpenbaringene fant sted, var nok det åndelige høydepunktet for de fleste.

Lørdag 2. oktober begynte vi tilbaketuren gjennom Pyreneene, der vi blant annet på veien feiret messe i Andorra og besøkte klosteret Montserrat til vesper, før vi igjen ankom Barcelona – hvorfra vi fløy hjem til Norge.

Og som ved alle gode pilegrimsturer, er nok alle enige om at det var en velsignelsesrik og ellers på alle måter rik "pilgrimsgang" vi fikk delta i. Takk til ildsjelene i St. Eysteins menighet som tok på seg å arrangere dette.

Torill Bøker
(Nyheten er forkortet/redigert av redaksjonen)

St. Franciskus skole med ny hjemmeside

St. Franciskus skole i Arendal har fått ny og omfattende hjemmeside: www.stfx.no. Lærerne vil selv oppdatere hjemmesiden, og etter hvert skal også elevene bruke den, f.eks. i forbindelse med skoleavis o.l. Dette opplyser vaktmester Rune Ellefsen. Sammen med spesiallærer Jan-Erik Løken er han webmaster for siden.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo)

61 barn feiret St. Martin av Tours i Trondheim

St. Olav menighet i Trondheim har i de siste fire år feiret St. Martin av Tours sammen med alle barn som går til katekese. I år deltok 61 barn og mange foreldre i feiringen. Feiringen består i at barna undervises om St. Martins liv og lærer en sang som forteller legenden om ham. På dagen for feiringen samles alle foran St. Olav kirke og venter der på at St. Martin skal komme til hest sammen med tiggeren som omtales i legenden. Med St. Martin i spissen til hest går alle barn med tente lanterner ned til Marinen, hvor det er tent bål. Der deler St. Martin kappen sin med tiggeren, og barna synger sangen om St. Martin. Etterpå får barna boller, før det hele avsluttes.

Melding fra St. Olav menighet i Trondheim

Verden

Flere kirker bombet i Irak

Minst tre personer ble drept og nærmere hundre skadet i bombeangrep mot tre kirker i Bagdad i november. To av kirkene er ortodokse, og en katolsk. Ytterligere en katolsk kirke ble skadet da bilbomber eksploderte ved de ortodokse kirkene. Angrepene mot de ortodokse kirkene ble utført av bevæpnede og maskerte menn, i det ene tilfellet forkledd som politi. Dette er tredje bølge av angrep mot kristne kirker i Bagdad i høst, og Catholic World News skriver at islamske terrorister forsøker å drive den kristne minoriteten ut av Irak. Den kaldeiske patriarken i Bagdad, Emmanuel-Karim Delly, sier til Catholic News Service at terroristene ikke gjør forskjell på katolske og ortodokse kirker. "Men det gjør heller ikke de kristne," sier patriarken, "et angrep på den ene føler vi som et angrep på den andre."

Ved universitetet i byen Mosul pågår nå en islamiseringskampanje som minner om Talibans aktiviteter i Afghanistan. Spesielt går dette utover kvinnelige kristne studenter,

som presses til å bruke hijab. De siste ukene har kristne studenter ikke våget benytte den busstransporten kirken organiserer, for terrorister har truet med å angripe bussene, melder Vatikanradioens skandinaviske avdeling. Fader Joseph i Mosul sier til AsiaNews at han ikke vil snakke om forfølgelser eller religionskrig selv om volden mot de kristne øker. "Det er et angrep mot landets kultur og økonomi. Selvom de kristne utgjør bare tre prosent av befolkningen, representerer de 40 prosent av kulturen. Mange er professorer, leger og ingeniører," sier pater Joseph. Terroristene og de væpnede bandene er heller ingen ensartet gruppe, blant disse er muslimske ekstremister, grupper som vil bekjempe okkupasjonsmakten, og kriminelle som ble sluppet ut av fengslene før Saddam-regimet falt.

Norsk-amerikaner leder USA's biskoper

Biskop William Skylstad

Den norsk-amerikanske biskopen William Skylstad ble i november valgt til formann det som kanskje er verdens viktigste bispekonferanse, den amerikanske. Biskop Skylstad av Spokane i del-

staten Washington skal ha dette vervet i tre år. Hans far var innvandrert fra Sunnmøre som livnærte sin familie som landarbeider i eplehagene i Okanogan county. Det var et ikkekatolsk område, han var skolens eneste katolikk under oppveksten. Skylstad har fremdeles familie på Sunnmøre, og også en gren av den norske slekten er ved hjelp av en katolsk ikke-norsk hustru blitt katolsk.

Italienske brudfolk aksepterer

Fra første søndag i advent er det slutt på at italienske brudepar "tar" hverandre til mann og kone i katolske kirker. Nå skal de "akseptere" hverandre. Denne ordforandringen i liturgien understreker det faktum at ektefellen er en gave, ikke noe man tar av egen kraft, forteller fader Sergio Nicolli, direktør ved de italienske biskopers familiekontor, til CNS. Denne og andre endringer i ritualer for ekteskaps sakramentet er resultat av en dypere teologisk forståelse og kulturelle forandringer, sier fader Nicolli.

“Lobbyister vil kneble Paven”

Kardinal Renato Martino

“Mektige kulturelle, økonomiske og politiske lobbyorganisasjoner forsøker å overdøve Pavens og Kirkens stemme i viktige sosiale og politiske spørsmål,” hevdet kardinal Renato Martino på en pressekonferanse i Vatikanet i november.

Kardinalen leder Pavens råd for rettferdighet og fred. Han sa at man med beklagelse må konstatere at Den Hellige Far og Den katolske kirke ikke blir lyttet til, spesielt i rike land. Mektige lobbyer “prøver å drukne Pavens og Kirkens røster i larm og lurveleven de selv setter i gang. De markedsfører forvirring av kjønnsroller, spotter og latterliggjør ekteskapet mellom mann og kvinne og krenker selve livet som de gjør til gjenstand for de mest eksentriske eksperimenter. Disse lobbene oser av arroganse og penger og er den nye inkvisisjonen som vil sette kristne på sidelinjen,” sa kardinal Martino. Hans sterke utfall kom da Vatikanet presenterte boken ‘Pope John Paul II and the Challenge of Papal Diplomacy.’ Selv om han ble hardt presset på pressekonferansen, avsto kardinalen å identifisere lobbygruppene han refererte til, men gjorde det klart at de var internasjonale og ikke bare europeiske.

Vietnams biskoper advarer

Katolske biskoper i Vietnam mener religionsfriheten trues i en ny forordning som trådte i kraft 15. november, melder nyhetsbyrået Zenit. Den restriktive forordningen tar sikte på å regulere all religiøs aktivitet og trosliv i Vietnam slik at holdningsskapende aktiviteter, skoler, gudstjenester, forkynnelse og økumeniske møter bare kan skje under statlig kontroll. Under sin bispekonferanse i september skrev de vietnamesiske biskopene til regjeringens kontor for religiøse saker og påpekte at den nye forordningen langt fra gir religionsfrihet fordi Kirken stadig kontrolleres. “Vi må hele tiden spørre om tillatelse til å gjøre noe som helst, og hvis regjeringen ikke vil tillate noe, kan vi ikke gjøre noe. Kirken kan derfor ikke organisere sine aktiviteter slik den burde,” sier erkebiskop Etienne Nguyễn Nhu Thê i Hue til AsiaNews Agency. Også kirkelige utnevnelser rammes, og prestekandidater vil bli vurdert av de sosialistiske myndigheter som avgjør om de kan bli prester eller ikke. I en uttalelse til Zenit sier fader Giuseppe Hoang Minh Tang ved Vati-

kanradioens vietnamesiske program at hvis forordningen praktiseres slik den er skrevet, innebærer det slutten på all religionsfrihet i Vietnam. Myndighetenes intensjon er selv å forme religionene, og for Den katolske kirke innebærer dette at regjeringen vil skape sin egen, nasjonale kirke løsrevet fra av Roma. Av Vietnams 80 mill. innbyggere er 7 mill. kristne, hvorav 6 mill. er katolikker.

EU og USA

Biskopene i EU er bekymret over det dårlige politiske forholdet mellom Europa og USA, og vil gjerne gjøre noe for å forbedre det. Sentralrådet for ComECE (Rådet for de katolske bispekonferanser i EU) har satt problemet høyt oppe på sin prioriteringsliste, melder Vatikanradioen.

Paven sammenkaller ny Afrika-synode

Pave Johannes Paul II uttalte 13. november at han vil sammenkalle en ny afrikansk bispesynode, melder Vatikanradioens skandinaviske avdeling. Dette skjer på anmodning fra de afrikanske biskopene, ti år etter at den første afrikanske bispesynode var samlet i Vatikanet. Pavens uttalelse kom under et møte i Roma for biskoper fra Afrika og Europa som drøftet hvordan kristne i de to verdensdelene kan samarbeide. Paven betonte i sin hilsen at kristne i de to verdensdeler helt fra urkirkens dager har hatt nær og fruktbar kontakt.

Roma mot spansk forskning

Den spanske sosialistregjeringen har nå lempet på lovgivningen og gjort det lettere å forske på stamceller hentet fra embryo som blir til overs ved assistert befruktning. Slik forskning har formelt sett vært lovlig i Spania siden 2003. Den forrige regjeringen la imidlertid strenge restriksjoner på denne forskningen, slik at den i praksis var forhindret.

Den katolske kirken i Spania har kritisert avgjørelsen. Den samme kritikken kommer fra Vatikanet. Rundt 90 prosent av befolkningen i Spania er katolikker. Blant de land som tillater forskning på menneskelige embryoer er Danmark, Sverige, Finland, Storbritannia, Belgia, Nederland og Hellas. Den er forbudt for eksempel i Norge, Østerrike, Tyskland, Frankrike og Irland.

Moder Teresa-søstrene kommer til Kabul

Moder Teresa-søstrene og en annen gruppe søstre kommer til Afghanistan. Fra tidligere har Jesu Små Søstre vært der i årevis, også under Taliban. Moder Teresas søstre skal arbeide for de fattige og funksjonshemmede barn. Msgr. Giuseppe Moretti, superior for Den Katolske Kirke i Afghanistan, og i mange år eneste katolske prest i Kabul, fortalte AsiaNews at gjenoppbyggingen av landet trenger “en større innsats fra katolsk side”. “Moder Teresa-søstrene kommer utvilsomt til å bli elsket og respektert, akkurat som Jesu Små Søstre som diskret har arbeidet på lokale sykehus i 46 år”, sa han. Enda en søsterorden ventes også, for å arbeide med mentalt funksjonshemmede barn, sa han.

Walesas sogneprest avsatt

Erkebiskop Tadeusz Gocłowski av Gdansk har avsatt prelat Henryk Jankowski som sogneprest for Birgittakirken i byen. Sogneprest Jankowski spilte en meget sentral rolle som rådgiver for Lech Walesa, blant annet under begynnelsen av Solidaritets-bevegelsen som etterhvert førte til Jernteppets fall. Presten skal ha forført mindreårige.

Pavelig ja til smertelindring for døende, nei til eutanasi

- Smertedempende medikamenter kan være en nødvendig del av behandlingen av dødssyke, men må brukes med forsiktighet, og aldri brukes for å framprovosere pasientens død. Det sa Paven til deltagerne på av konferanse arrangert av Vatikanet om palliativ omsorg, begrepet som brukes om behandling rettet inn mot å gi økt velvære og å minske smerter i livets siste fase. Den 84 år gamle paven, som har en nevrologisk lidelse, lot en medarbeider lese opp talen. Den fokuserte på noen sentrale læresetninger hva angår livets slutt: At eutanasi alltid er moralsk galt, at en åpenbart disproporsjonal medikamentell behandling kan og bør avvises, og at bruk av smertedempende midler kan være akseptabelt og passende. Paven sa at smertedempende medikamenter kan bruke til å minske lidelse i en sykdoms siste stadier, så lenge pasientens frihet respekteres.

Pris:

Antatt pris reise/opphold/kurs ca kr 8 000,
student ca kr 6 000

Maksimum 40 deltakere

Kontaktinformasjon:

Sr Ragnhild Marie Bjelland op
Sta Katarinahjemmet, Gjørstadsgate 9
N- 0367 Oslo
Telefon 23 21 54 10, telefaks 22 60 84 34
Ragnhild.Bjelland@katolsk.no

Nettsider Sylvanès www.sylvanes.com

Påmelding innen 1. juni 2005 til:

Liturgisk senter
Erkebisppegården
7013 Trondheim
Telefon 73 53 91 20 / 21
liturgisk.senter@kirken.no

Mer informasjon:

www.liturgisksenter.no

– Å synge er å elske, det er å
gi seg selv fullt og helt, sier
komponist og dominikaner-
pater André Gouzes

Design: Per G. Svendsen • Nov. 2004 • Foto: Studio Martin/erud Midtun

Studiereise for
kirkemusikere,
teologer, studenter
og sangglade
nordmenn til et
av Europas viktigste
liturgiske sentre

Sylvanès

**8. - 15.
september
2005**

Pavens bønneintensjoner 2004

Desember

At alle barn må bli betraktet som Guds kostelige gave, og bli omfattet med den respekt, forståelse og kjærlighet som tilkommer dem.

At Jesus Kristus, som ble menneske, må være forbilde for enhver ekte inkulturasjon av evangeliet.

Januar

At alle som arbeider i Midtøsten, må anstrenge seg stadig mer for å skape fred.

At hellige og høysinnede mennesker, ivrige etter å bringe Kristi evangelium til alle mennesker, må stå frem i misjonslandene

Februar

At de syke, og særlig de fattigste blant dem, må få menneskeverdig behandling og pleie.

At alle misjonærer må få økende forståelse for at inderlig kjærlighet til Jesus må til om evangeliet skal gis videre på overbevisende måte.

Bli med NUK til Verdensungdomsdagene i Köln 2005!

Tid: 9.-22. august 2005

For hvem: Alle over 16 år

Pris: 4400,-

NB! Påmeldingsfrist 1. FEBRUAR 2005.

Mer informasjon og påmelding på www.nuk.no
Henvendelser til wyd@nuk.no eller 23 21 95 40.

Fra julenisse til St. Nikolas

Klipp ut de forskjellige delene, legg dem på et tykkere papir og tegn rundt dem (merk av klippelinjer og brettelinje på kappen).

Klipp ut kappen, staven og mitraen av det tykke arket.

Farvelegg delene eller lim på passende mønster.

Ha lim på mitraens limflik og lim den fast i den andre enden.

Klipp forsiktig langs klippelinjen i kragen på kappen.

Brett ned kragen på kappen langs brettelinjen.

Brett kappen omkring sjokoladefiguren, og lim den sammen øverst med limbånd.

Kleb hjørnene øverst på kappen inntil skuldrene på sjokoladefiguren.

Bøy kraven på kappen frem på brystet og fest den (med limbånd)

Lim mitraen fast på hodet.

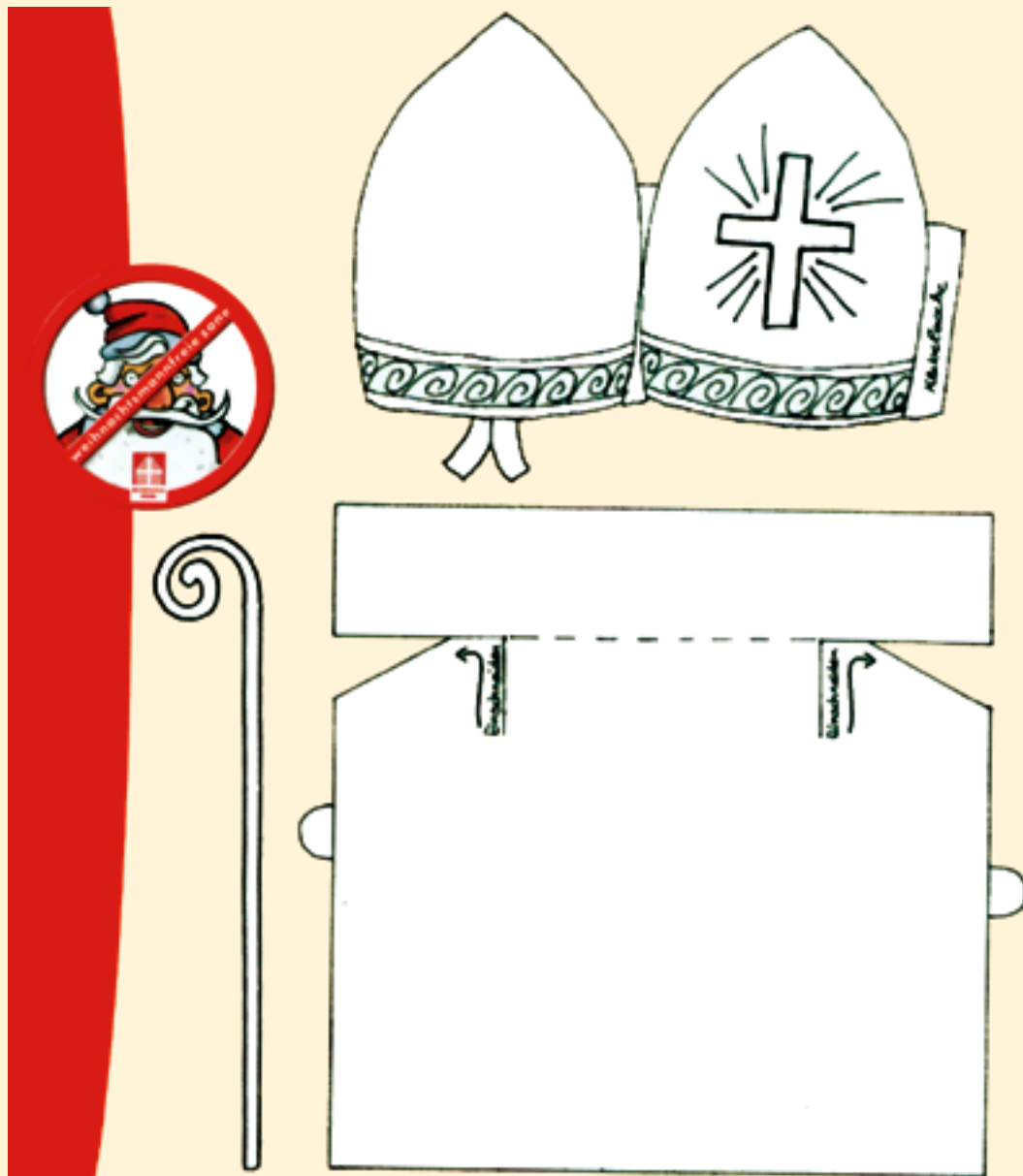
Kleb fast bispestaven på den høyre hånden - St. Nikolas er ferdig.

St. Nikolas

Den ordentlige julenissen var ingen nisse. Han het Nikolas og var biskop for ett tusen syvhundre år siden. Biskop Nikolas er blitt kjent for å gi gaver til andre. For eksempel arvet han mange penger etter foreldrene sine, men beholdt ingenting selv. Han delte ut alt sammen til de fattige. Men han gjorde det i hemmelighet, for han ville ikke ha skryt for det.

Biskop Nikolas er en helgen, derfor sier vi sankt Nikolas. I mange land er han godt kjent, for eksempel i Amerika der de kaller ham Santaclaus.

Peter Halldorf:
Du brennende kjærlighetsild
-ni betraktninger om Den Hellige
Ånd

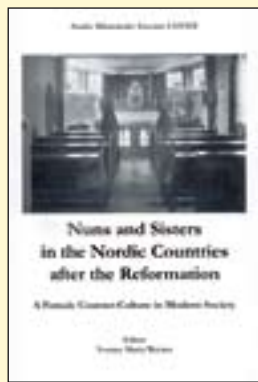
Luther Forlag 2004

Guds fødsel i menneskets hjerte er et like stort under som Guds fødsel i Betlehem, skriver Peter Halldorf i sin nye bok *Du brennende kjærlighetsild - ni betraktninger om Den Hellige Ånd*. Den Hellige Ånd er en hjertesak for Peter Halldorf og er, akkurat som i hans forrige bok *Drikk dypt av Ånden*, bokens hovedtema. Med sin enkle fortellerstil skildrer han Åndens virke i ulike menneskers liv. Vi får møte en av de høyest skattede stareterne i Den russisk-ortodokse Kirke, Serafim av Sarov, som er blitt kjent for sine ord "Vi er kristne for å la oss bli fylt av Den Hellige Ånd". I løpet av sin tredve år lange eremitliv fikk Serafim av Sarov gjennom sitt bønneliv, oftest forenet med stor kamp, fordype sin kjærlighet til Gud og til oss skrøpelige mennesker. Vi får stifte bekjentskap med dommerbokens profetinne Deborah, som satt under en palme og gav gode råd. I et par kapitler skriver Halldorf om Høysangen og gjør det klart for leseren hvilken betydningsfull bok dette er i Bibelen. Vi får i lesningen dvele ved den elskede og det er, i følge forfatteren, bare i møtet med den elskede at også vi kan befris. Han skriver: "Gjennom å løfte blikket og rette ansiktet mot Skaperen forlater vi vårt gjemmede og vår navleskueri og kan møte den som

elsker." Høysangens poeng er at mennesket først blir menneske når det vender ansiktet mot en annen.

Halldorf forkynner i boken at vi, dersom vi leser Bibelen med Åndens øyne, kan møte Gud i teksten. Det finnes noen som kaller oss bak ordene, noen som lengter etter å få gi seg til kjenne for oss. Dersom vi er lydhøre og leser med Den Hellige Ånd, så har vi stor mulighet til å møte den vi søker og den som elsker oss.

Sr. Magdalena Sandgren CSJ

Yvonne Maria Werner (red.):

"Nuns and Sisters in the Nordic Countries after the Reformation: A Female Counter-Culture in Modern Society"

Studia Missionalia Svecana 2004
(Uppsala, Sverige)
Vol. 79.

En sammensatt gruppe "nonneforskere" har nylig avstedkommet denne artikkelsamlingen om ordenssøstre i de nordiske land. Artiklene gir et bredt og interessant bilde av møtet mellom ordenssøstre og det nordiske samfunn.

I alt ni forskere har levert bidrag til artikkelsamlingen. De ni har deltatt i et nordisk forskningsprosjekt som blant annet har hatt til hensikt å se på forholdet mellom religion og kvinnesak. Norsk bidragsyter er sr. Else-Britt Nilsen, dominikanerinne ved Katarinahjemmet i Oslo.

Boken tar hensyn til kronologi, geografi og ulike konfesjoner. Tidsrommet strekker seg fra 1850, da Danmark som første land i Norden ga innbyggerne full religionsfrihet, og opp til vår egen tid. Sentralt står klostergrunnleggelser og kongregasjoner i Norge, Sverige og Danmark, men også data fra Færøyene, Grønland, Island og Finland er med i Malchau og Nilsens avsluttende oversikter.

I tillegg til 67 katolske grunnleggelser (51 kongregasjoner og 16 monastiske eller kontemplative klostre), er det registrert en ortodoks grunnleggelse (Finland 1895) og 12 protestantiske fra 1947 og utover. I år 2000 var det i alt 12 ortodokse, 49 protestantiske og 755 katolske ordenssøstre.

ABH

Bildet avviker fra bokomslaget

Angelika Daiker

(oversatt av Anne Krohn):

Over grenser

-Lillesøster Magdeleines liv og spiritualitet

Emilia forlag 2004

På bildet er lillesøster Magdeleine på vei for å grunnlegge et fellesskap av Jesu små søstre i Sovjetunionen. Det røde knyttet hun bærer i hånden hadde hun med seg over alt. «Moderhuset» kalte hun det. Noe annet moderhus fantes ikke. Et uttrykk for en radikal forståelse av materiell fattigdom i ordenslivet, men også for en total overgivelse til Gud. Når hun sier «jeg er intet, jeg har intet og jeg kan intet», er det fordi Gud er alt, har alt og kan alt.

«Han tok med ved hånden, og jeg fulgte ham blindt.»

Og hun blir ført: Gjennom sin far blir hun kjent med Charles de Foucaulds liv og virke, og lengselen etter selv å vandre i Charles de Foucaulds fotspor i Afrika vekkes. Helsen tillot det definitivt ikke. Men hva gjorde det? Jesus er «det umuliges mester», så hun hadde intet å frykte. Og grunnla Jesu små søstre i Algerie i 1939. I utgangspunktet for å leve blant muslimer, men etter hvert i alle miljøer hvor Kirken hadde vanskelig for å få gjennomslag. Som Jesu små søstre, er de alle menneskers søstre, og troen på at der finnes virkelig vennskap og hengivenhet mellom mennesker av ulike raser, religioner og klasseforskjeller, er

bærende for søstrenes liv. Uten fast eiendom er søstrene reiseklare og rede til å krysse grenser. Et kontemplativt liv i enkelhet forenet med stor nærhet til marginaliserte i samfunnet.

Historien om lsr. Magdeleines liv er spennende lesning, og det er all grunn til å glede seg over at vi nå får tilgang til småsøstrenes spiritualitet på norsk. I femti år har de vært diskret, men merkbart til stede i Norge, i fiskeindustrien i Hammarfest, i en leiegård i Oslo. Om ikke i Saharas ørken, så etter hvert i hvert fall blant muslimer!

ABH

St. OLAV

BOKHANDL A/S

AKERSVN. 14, 0177 OSLO
TLF 23219555, FAX 22360263
E-post: bokhandel@katolsk.no
Nettbutikk: stolavbok.no

VI HJELPER
DEG MED
JULEGAVEN
-BÅDE DEN
LILLE
OPPMERKSOMHETEN
OG DEN
LITT STØRRE
GAVEN —

ORDO PÅ
ENGELSK
KR.79

ÅPNINGSTIDER:
F.OM. MAND. 29/11: 10-17
TORS. 10-19 · LØRD. 10-15
MERK: LØRDAG 11/12: 10-18
JULEMARKED I HELT AKERSVN.

Fjellvettregel nr. 11:

Det er ingen skam å be...

Bestill på:
max.katolsk.no

St. Olav menighet i Trondheim avholdt den 14. november menighetsrådsvalg, for fire år. Nye medlemmer er **Teresita Olsen** (leder), **Klaus Andersen**, **Do Van Viet**, **Even Flood** (2 år), **Stig Mjønnes** og **Leonila Rønning**. Sittende medlemmer er **Solveig Elder** og **Tran Cong Tam**. Varamedlemmer i perioden er **Audie Barrington Joseph**, **Merete Letnes Karlsen**, **Zuhair Kamil Sallom**. Som valgkomite sitter **Dolores Due**, **Wojciech Kauczynski** og **Ingebjørg Nordbakke**

P. Nicolas "Nick" Valerio Lagumbay forlater mot slutten av desember Norge og vender tilbake til sitt hjemland Filippinene.

P. Nick kom til Norge 15. januar 1997 og ble da assisterende sjelsesørger for filippinere i Oslo Katolske Bispedømme. Siden 8. juli 1998, da p. Marianito Dondoyano forlot Norge første gang, har han vært hovedsjelsesørger for sin nasjonale gruppe. Siden p. Dondoyanos siste avreise i februar i fjor og frem til mars i år, da p. Melgabar ("Mel") Necio Enero og p. Amando ("Boy") Bergantino Alfaro jr. ankom landet for å avløse p. Nick, var han alene om den filippinske sjelsesorg i bispedømmet. P. Mel og p. Boy har nå kommet tilstrekkelig inn i arbeidet til at p. Nick kan vende tilbake til sitt hjemmebispedømme Maasin. P. Nicks arbeidsopp-gaver i bispedømmet og hans nye adresse er ikke avklart i det Broen går i trykken.

Hugo (Jon Erik) Slaattelid Can.Reg. ble den 1. november diakonviet i stiftskirken til augustinerkorherrene i Klosterneuburg. Det var biskop John Willem Gran O.C.S.O som sto for diakonvielsen. Slaattelid har de siste årene studert teologi i London og følger nå diakonkurs i bispedømmet Wien. Etter ordinasjonen har han sin pastorale tjeneste som diakon i augustinerkorherrenes stiftssogn.

Katolsk Informasjonstjeneste (Oslo)

Etter et lengre opphold i Frankrike er **sr. Merete Maria av Eukaristien** (Merete Ruud-Christensen) igjen på plass hos dominikanerinnene ved Lunden kloster i Oslo. Oppholdet i dominikanerinnens kloster i Dax har gitt henne anledning til å leve i et svært stort kloster, samtidig som hun har fått mulighet til å lære fransk og den franske kultur å kjenne.

Melding fra Lunden kloster

Caritas Norge

har fra den 25. oktober ansatt **Gunnell E.G. Sandanger** i et ettårsvikariat som prosjektsekretær for Europa. Gunnell

har Master of Science i utviklingsstudier fra Landbrukshøgskolen på Ås, og lang erfaring i frivillig arbeid i kirken (Norges Unge Katolikker) og Nord/Sør-relaterte organisasjoner. Gunnell vikarierer for **Thale Kermit** som den 1. november gikk ut i svangrskapspermisjon.

www.caritas.no

Utnevnelser i Midt-Norge Stift

Biskop Georg Müller SS.CC. av Trondheim har gjenutnevnt **Gertrud Benjaminsen**, **Oscar Caviedes**, **John E. Dalseg** og **Leonila Rønning** til ekstraordinære kommunionsutdelere, for en periode på tre år. Gjenutnevnelser gjelder fra første søndag i advent.

IN MEMORIAM

Sr. Turid Dominika av Treenigheten O.P. (Turid Lisbeth Aas)

Født: 5. november 1934 (Kristiansund)
Død: 19. september 2004 (Oslo)
Gravlagt: 28. september 2004 (Vestre gravlund)

Preken ved sr. Turids begravelse v/ p. Ellert Dahl OP

Kjære søstre,
kjære sr. Turids familie

Det var jo dere, søstre, som har levd og arbeidet sammen med Sr. Turid Dominika, som i dag skulle ha ført ordet – ikke en utenforstående. Hun forkynte aldri seg selv, heller tvert om, men dere har kjent henne og har forstått hva og hvem som bodde i denne ellers fåmælte person – viljen, troskapen, utholdenheten, intelligensen og den smule selvironi som skinte gjennom. Dere har kjent henne i gode dager, men også i tunge dager. Og ikke minst, det er dere som har fulgt henne på dette siste veistykket, da hun alt var syk og kreftene, men ikke viljen, sviktet. Og nå som hun har forlatt oss, vil dere bære henne oppe i deres bønn – meget gjerne, ja, med stor tillit og med et glad hjerte.

Men kanskje er det først nå at dere, og også vi, øyner helheten utover det daglige samvær og enkeltbegivenhetene – helheten, livsløpets samlende arkitektur utover detaljen. Og vi gripes da av en stor respekt.

Hun ble kalt, hun ga svar, og hun gjennomførte kallet.

Helt inn til slutten var hun hel i sitt hjerte og i sin tro, der var ingen løse ender etter henne. I over førti år hun var i ordenskommuniteten, var av de faste, de som bærer – uten

å være påtrengende. Med henne er det et stykke Lunden som nå forsvinner.

Dere vet selv hva hun utrettet i alle disse årene – det var meget – administrative oppgaver, som rådsmedlem, sekretær, arkivar, novisemesterinne og visepriorinne. Men utover det, og ganske særlig, de svært mange forskjellige praktiske gjøremål som alltid er i et kloster, og ikke minst i et kontemplativt kloster som Lunden. Her ber man, men her arbeider man også. Sr. Turid – jeg kunne nesten si – var en stor arbeider: Hun talte mer med hendene enn i ord. Og hun holdt på – det kunne gjelde have og innhøsting og sylting, det kunne være bokbinderi, veving eller fabrikasjon av lekedyr. Selv vurderte hun ikke sin innsats særlig høyt. Og hun syntes aldri hun fikk gjennomført nok. I realiteten utrettet hun meget. Det vet dere som så henne gjennom årene. Også, likesom den sidebeskjeftigelse, gjorde hun andre ting. Hun tok teologisk embetseksamen med laud – sånn i all stillhet.

Men det siste ordet må vi overlate til vår Herre. Hans veier er mange, og han vet hvem han velger og hvilke tjeneste han kaller sine utvalgte til. Slik var det for Turid.

Det var på mange måter et merkelig livsløp, uforutsigelig, som førte denne ungpiken fra Kristiansund inn i Den katolske Kirken bare 18 år gammel, og deretter inn i Det kontemplative Ordenslivet – til Lourdes og til Lunden og et liv i bønnens tjeneste.

Det var Guds vilje, og jeg mener at sr. Turid i sin beskjedenhet aldri riktig kunne fatte dette – at nettopp hun var blitt valgt. "Kan jeg? Er det mulig?" spør hun selv. Hun syntes hun burde ha vært frommere, langt mer kontemplativ, og hun forstod ikke at Gud ville ha henne slik hun var, den Kristiansunds jente hun alltid forble.

Dette var plassen hennes, nettopp her skulle hun være å utrette nettopp det. Men "Stå på vakt, i all slags vær," skriver hun også.

Hemmeligheten er hos Gud, og den forblir – om jeg kan si det – bak lukkede dører. Men jeg vil tro at de evangeliets ord som vi nettopp hørte, gjelder også henne:
Den som lite akter sitt liv her i verden, han frelser det inn i det evige liv.

Og jeg vil også mene at *Det ene hvetekorn*, som nå døde i Sr. Turid, døde for å bære rik frukt. Ja, nettopp henne. Hun som her i verden ikke var kravstor, ikke ville gjøre meget av seg, nettopp hun er det som hos Gud skal æres og få utfolde seg hos ham – og kanskje nettopp nå gi meget til andre. Her nede i klosteret begrenset hun aldri sin forbønn for andre. Det gjør hun heller ikke nå.

Hos oss som er tilbake, skal hun leve i minnet – likesom vi takker for det hun ga oss og følger henne i bønnen med stor tillit. Med Paulus vet vi at "Kristus Jesus er død, ja, oppstanden, og troner ved Guds høyre og går nå i forbønn for oss. Og vi vet at verken død eller liv, eller noe annet, skal kunne skille oss fra Guds kjærlighet, slik som den har vist seg i Kristus Jesus, vår Herre."

La oss følge henne i tanken inn i Guds rike, og inn til hans gjestebud. Hun vil sikkert sette seg langt nede ved festbordet, og hun vil bli ganske overrasket når husbonden kommer og sier: "Du, Kjære venn, sett deg høyere opp!"

Amen.

IN MEMORIAM

**Sr. Maria Amalie
(Jadwiga) Depka Prądyńska**

Født: 11. oktober 1914 (Ostrowite, Polen)
Død: 3. oktober 2004 (Oslo)
Gravlagt: 7. oktober 2004
(Nordstrand kirkegård)

Jadwiga Depka Prądyńska trådte inn i St. Elisabethsøstrenes Kongregasjon i Oslo den 23. mai 1939. Hun ble ikledd den 20. juni 1940 i Oslo og fikk klosternavnet søster Maria Amalie. Hennes førsteløfteavleggelse fant sted i Oslo den 24. juni 1941, og hun avla sine evige løfter den 8. desember 1947 i Oslo.

Etter å ha kommet til Norge var søster M. Amalie i Oslo frem til 1949. Her hjalp hun i pleie av eldre på søstrenes daværende pleiehjem ved Urtegaten. Fra 1949 til 1968 var hun i Trondheim, hvor hun tok utdanning i sykepleie. Der arbeidet hun på kirurgisk og medisinsk avdeling. Fra 1968 til 1993 var hun i Harstad. Her arbeidet hun som sykepleier på Øre-nese-halsavdelingen. Da klinikken ble nedlagt, ble søstrenes hus til overnattingssted for syke som skulle til behandling hos kiropraktiker. Søster M. Amalie hjalp til å gjøre rent i huset, på kjøkkenet og etter behov. Hun elsket blomster og arbeidet med stor glede i hagen.

I 1993 ble søster M. Amalie forflyttet til Trondheim. Her hjalp hun med all husarbeid og etter behov ga hun en hjelpende hånd der det trengtes. Fra 1994 var hun tilknyttet kommuniteten på Lillestrøm. Søster M. Amalie sa seg villig å hjelpe til med å pleie en søster som var eldre enn henne – søster M. Coelestine. Til tross for sin alder påtok hun seg dette med en stor glede og offervillighet. I Lillestrøm var søster M. Amalie helt til filialnedleggelsen

i 1996. Sammen med søsteren hun pleiet flyttet hun på Nordstrand. Hun utførte sin pleietjeneste med omhu, tålmodighet og kjærlighet helt til søster M. Coelestines død i 1998.

I tiden søstrene drev sykehus var søster M. Amalies fremste oppgave var å hjelpe de syke overalt hvor hun befant seg. Sykepleietjeneste var for henne en kjærlighetstjeneste fra hjertet som gikk langt ut over pensjonistalderen og manglende krefter. Det hun gjorde og hennes innstilling var ett og det samme. Hennes tjeneste var en lovprisning av Vårherre. Hennes ansikt strålte alltid av en indre glede som hun spredte rundt seg. Alt utførte hun med et smil som hun alltid hadde til alle. Søster M. Amalie var i stadig beredvillighet til å hjelpe der hvor hun så behov for det. Hennes øyne så alltid en mulighet til å hjelpe, og hun hadde evnen til å alltid finne noe som kunne glede andre, om det var musikk eller spøk. Alt gjorde hun svært gjerne og det hørtes ikke et klagende ord fra henne overfor noen eller noe. Hennes stille tilstedeværelse var til en støtte for dem hun var sammen med, og hennes personlighet var sterkt preget av fellesskapets ånd. Der hvor hun kom, brakte hun med seg fred. Hennes glede og gode humør sjarmerte dypt.

Søster M. Amalie var et bønnens menneske. Hun tok del i fellesskapets liv så langt hun kunne. Etter hvert brukte hun rullestolen for å komme til kapellet og til refektoriet. Eukaristiens sakrament var hennes største glede og åndelig kilde. Søster M. Amalie var i mange år plaget av hjertesykdom. På grunn av dette led hun veldig mye, men hun ofret sine lidelser til Herren og bar dem med tålmodighet. Til sin siste åndedrag var hun forent med Gud og stolte på Hans barmhjertighet. Hun sovnet stille inn den 3. oktober om natten.

Vi lyser fred over vår kjære avdøde søster Maria Amalies minne.

St. Elisabethsøstrene i Oslo

Broen gratulerer...

Foto: T. H. Bratlie

...**biskop John Willem Nicolaisen Gran O.C.S.O.** som den 13. desember kan feire at det er 40 år siden han ble biskop av Oslo. Biskop Gran var biskop av Oslo i perioden 13. desember 1964 til 26. november 1983, da han ble etterfulgt av nåværende biskop Gerhard Schwenzer SS.CC.

Biskop Gran konverterte til Den katolske kirke i 1941. Han gjorde militærtjeneste i London og Norge under siste del av krigen og frem til årsskiftet 1945-1946, sist som liaison-offiser på Akershus festning. I perioden 1946-1947 arbeidet han i filmbransjen, sist som regiassistent i den berømte "Kampen om tungtvannet". Han trådte inn i cistercienserklosteret Caldey Abbey i Wales i november 1949 og ble presteviet samme sted i 1957. Han tok viderutdannelse i Roma 1959/1960 og tok sin teologiske lisentiatsgrad samme sted i 1959. I 1960-63 var han økonomisk administrator for cistercienserordnens Generalkurie i Roma. 27. desember 1962 ble Gran utnevnt til koadjutor-biskop med etterfølgelsesrett i Oslo og til titularbiskop av Rafia 27. desember 1962. Han ble bispeviet 24. mars 1963.

Biskop Gran deltok i Vatikankonsilet i Roma 1963-1965 og ble under dette utnevnt til medlem av Det pavelige sekretariat for kristen enhet (1963-1970), samt til medlem av Det pavelige sekretariat for dialog med de ikke-troende (1965-1984). Han har også vært generalsekretær og formann for Den nordiske bispekonferanse i flere perioder. I 1984 ble han utnevnt til kommandør av St. Olavs orden. Biskopen redigerte "Den Katolske Kirke i Norge", Aschehoug 1993, og utga siden erindringsbøkene "En hånd på min skulder" (1995) og "Terskelen" (1997). I 2001 kom han ut med boken Det annet Vatikankonsil - Oppbrudd og fornyelse på St. Olav Forlag.

Biskop Gran bor nå for det meste på Korsika.

...**p. Anthony O'Brien O.C.S.O.**, som den 6. desember fyller 60 år. P. O'Brien er født i Ballylongford, Kerry (Irland). Han avla sine evige løfter i cistercienserordenen i 1974 og ble presteviet i 1980. Han tilhører cistercienserklosteret Roscrea Abbey i Irland, men har siden 22. mai 2003 vært kapellan for Mariaklosteret på Tautra.

Kjære trosfeller

Hjertelig takk til alle dere som gir til Kirken. Her vil jeg særlig

henvende meg til og takke dere som bruker eller ønsker å bruke ordningen med fradrag på skatten for gaver til Kirken. Denne ordningen har vi hatt i tre år nå. I 2003 fikk vi inn i alt kr. 1.537.000, og dette fordeler seg på menighetene, bispedømmene og andre institusjoner. Hittil i år til og med september har vi mottatt kr. 417.000.

I år som i fjor kan man trekke fra inntil kr. 6.000 på skatten. Det er tidnok å betale innen 15. januar 2005 for å få fradrag for 2004, men da må man ha sagt fra til bispedømmet om dette innen 31. desember i år.

Mange kjenner vel ordningen: Skatten vi ellers må betale, blir redusert med 28% av gavens verdi. Gir vi 6.000, får vi 1.680 mindre i skatt, og vår virkelige utgift blir kr. 4.320. Ordningen kan også benyttes av selvstendige bedrifter og firmaer.

I 2005 blir grensen for gaver med skattefradrag økt til kr. 12.000, under forutsetning av Stortingets tilslutning ved budsjettbehandlingen tidlig i desember i år.

Oslo katolske bispedømme ordner skattefradraget for hele landet via en egen konto i Sparebanken Pluss, konto nr. 3000.15.11110. Ved innbetalingen opplyser du hvilken menighet og/eller bispedømme gaven skal til, og den blir så sendt dit. Det går an å dele gaven mellom flere.

Gaver kan innbetales med vanlig giro, ved nettbank eller telegiro eller ved avtalegiro. Ved bruk av vanlig giro, nettbank og telegiro må bispedømmet få opplysning om hvem som har betalt og helst også personnummer. Opplysningene kan sendes til Oslo katolske bispedømme, Akersveien 5, 0177 Oslo, tlf. 23 21 95 00, faks 23 21 95 01, e-post kirkebidrag@katolsk.no.

For dem som ønsker å bruke nettbank eller telegiro, er det en stor fordel om de samtidig bruker KID-nummer. Dette får de ved å sende inn skjemaet for AvtaleGiro, se nedenfor, og krysse av for

"Tilsendte blanketter". Vi sender deretter giroblanketter (som ikke behøver å bli brukt) med KID-nummer, og dette testes inn ved betaling. Gaven blir da registrert på riktig giver og overført til riktig mottager herfra. KID-nummeret kan brukes om igjen, og man kan legge det inn som fast oppdrag dersom din nettbank har dette.

Jeg vil anbefale avtalegiro, som er en enkel ordning for alle og en billig betalingsmåte. Gaven blir trukket fra din konto til avtalt tidspunkt, en eller flere ganger i året. Passer det ikke, kan du stoppe en utbetaling eller også stoppe ordningen helt.

Alle som gir, får ved årsskiftet melding om hvor mye som er gitt. Dette får også ligningsmyndighetene beskjed om, slik at gaven automatisk blir trukket fra på selvangivelsen.

Igjen takk til dere som gir. Og la oss alle nå i julen takke Vår Herre for at vi kan gi.

Gerhard Schwenzer
+biskop

SVARKUPONG: fast AvtaleGiro betalingsoppdrag

Vennligst skriv tydelig!

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ Poststed: _____

Kredit konto: 3000 15 11110

JA, jeg ønsker å betale min faste gaverjeneste til Den katolske kirke med

AvtaleGiro tilsendte giroblanketter (kryss av)

og gi kr.: _____ hver måned de mnd. jeg har krysset av:

Jan. Feb. Mars April Mai Juni
 Juli Aug. Sept. Okt. Nov. Des.

Trekke dato mellom 15. og 25.:

Maksimumsbeløp kan oppgis for å sikre mot feil. Det kan settes til det samme som du vil gi. Dersom du senere ønsker å

øke beløpet må nytt skjema fylles ut.

Vi har ikke mulighet til å trekke AvtaleGiro utenom perioden 15.-25.

Maksimumsbeløp pr. trekk kr.: _____

Jeg ønsker at gavene skal godskrives: _____

Menighet: _____ **eller bispedømme:** _____

Belast mitt kontonummer: _____

KID-nr: _____ (fylles ut av OKB)

Jeg ønsker fradrag på skatten:

Mitt fødsels-/organisasjonsnr. er (11/9) sifre: _____

Jeg vil ikke ha melding hver gang, men bare en årsoppgave etter årets utløp.

Jeg vil ha melding hver gang før beløpet trekkes

Jeg er kjent med og aksepterer avtalevilkår for AvtaleGiro.

Sted/dato: _____ Underskrift: _____

Fra den liturgiske kalender:

Marias Uplettede Unnfangelse

Den 8. desember er det 150 år siden proklamasjonen av dogmet om Marias Uplettede Unnfangelse. I den anledning bringer Broen en preken av dominikanerpater Per Bjørn Halvorsen, hentet med tillatelse fra "Katolske prekenere", St. Olav forlag 1989.

Menneske uten synd

Da pave Pius IX den 8. desember 1854 i bullen *Ineffabilis Deus* erklærte troen på at Maria, Jesu Mor, allerede fra unnfangelsesøyeblikket var uten arvesynd, som en del av den katolske tro, fant han ikke på noe nytt trosdogme – han førte ikke nye ting inn i troen, for det kan hverken paver eller konsiler gjøre. Han bare fastslo det som gjennom lang tid var trodd. Østkirken feiret festen for Marias unnfangelse alt i det 7. århundre ut fra den tro at siden Maria var Guds mor, måtte hun også være uten synd. Hun, mente de, som var det evige logos' mor, kunne ikke i hellighet stå under Johannes døperen, som mottok Den Hellige Ånd allerede i sin mors liv, eller under de nydøpte barn som døde like etter dåpen, frie for arvesyndens flekk. Og, sa de, det kunne ikke være en ren høflighetsformel når engelen Gabriel hilste Jomfruen med ordene: "Vær hilset, du nådefylte".

Troen på at Maria var unnfanget uten arvesynd, var gjenstand for teologiske diskusjoner gjennom tidene, ikke minst i middelalderen, da vår egen Thomas Aquinas argumenterte mot denne troen, godt fulgt av hele dominikanerordenen, mens reformatorene Luther og Calvin gikk inn for Marias rene unnfangelse.

Vi norske eller skandinaviske katolikker føler, tror jeg, en viss sje-nanse ved dette trosdogmet – av to grunner, som begge har å gjøre med

det luthersk pregede miljø vi tross alt lever innenfor. For det første føler vi at skriftgrunnlaget for dette dogmet kanskje er lovlig svakt. Men i sannhetens navn må det vel sies at skriftgrunnlaget for dette dogmet ikke er svakere enn andre deler av vår kristne tro, som vi regner for selvfølgelige og som deles av alle, for eksempel at Maria kalles Guds mor, eller når vi i trosbekjennelsen bekjenner at Sønnen er av samme vesen som Faderen. Skriften er ikke noen oppslagsbok hverken for tro eller for moral, uansett hvor mange her til lands som av uforstand mener det. Skriften er den levende Guds levende og livgivende ord, og ikke den tørre bokstav.

Den annen årsak til at noen kanskje føler seg uvel ved dette dogmet, er frykten for at Maria skal gjøres til noe mer enn et menneske, ja nærmest til en gudinne. Det er en grov misforståelse, som allerede Johannes av Damaskus tok til motmæle mot i en preken på festen for Jomfru Marias innsøvning: "Vi ærer denne jomfruen, Guds mor, og vi feirer den dagen hun sovnet inn. Vi gjør henne ikke dermed til noen gudinne – bort med disse greske fabler! – for vi sier at hun døde, men vi kjenner i henne mor til det inkarnerte Ord."

Hvis vi synes at troen på at Maria ble unnfanget uten arvesynd gjør henne til noe mer enn et menneske, er det kanskje fordi vi ubetenksomt tror at synden er en del av den menneskelige natur, av det å være menneske. Men det er jo nettopp det vår tro sier ikke er tilfelle: synden er ikke en del av menneskenaturen – den er noe som er kommet til mennesket, men som ikke utgjør dets natur. Mennesket defineres ikke av sin syndighet. Det er ikke synd å være menneske.

Adam var ikke mer enn et menneske før han syndet, like lite som et nyfødt barn er mer enn et menneske når det får arvesyndens skyld vasket bort i dåpens bad. Tvert om, Kristus, den nye Adam, er far til den nye menneskeslekt, og Maria er den nye Eva. Der hvor de første syndet, der fører de siste ved sin syndfrihet menneskeheten inn i den egentlige mennesketilværelse.

Jesus, den nye Adam, og Maria, den nye Eva, var ikke mindre eller mer mennesker selv om de var syndfrie. I dagens kirkebønn ber vi om at også vi ved Guds nåde må bli syndfrie, slik at vi kan forenes med ham som er den Hellige. Først da vil vi bli det som vi er eslet til å være – mennesker i hans bilde som skapte oss.

